

0-
84085

0-84085

Soneplan for deler av et kystområde i Austevoll Kommune

AUSTEVOLL

KOMMUNE

Norsk institutt for vannforskning NIVA

NIVA - RAPPORT

Norsk institutt for vannforskning

NIVA

Hovedkontor   Sørlandsavdelingen   Østlandsavdelingen   Vestlandsavdelingen
Postboks 333   Gooseveien 36   Rute 866   Breiviken 2
0314 Oslo 3   4890 Grimstad   2312 Ottestad   5035 Bergen - Sandviken
Telefon (02)23 52 80   Telefon (041)43 033   Telefon (065)76 752   Telefon (05)25 53 20

Prosjektnr.: O - 84085
Undernummer:
Løpenummer: 1757
Begrenset distribusjon:

Rapportens tittel: SONEPLAN FOR DELER AV ET KYSTOMRÅDE I AUSTEVOLL KOMMUNE.	Dato: 14. okt. 1985
Forfatter (e): Siri Elvestad Jan A. Sørensen	Prosjektnummer: O - 84085
	Faggruppe: VESTLANDSAVD.
	Geografisk område: HORDALAND
	Antall sider (inkl. bilag): 80

Oppdragsgiver: Norges Almenvitenskapelige Forskningsråd v/Rådet for forskning for Samfunnsplanl. Miljøverndepartementet	Oppdragsg. ref. (evt. NTFN-nr.):
--	----------------------------------

Ekstrakt: <p>I rapporten presenteres et forslag til soneplan for deler av Austevoll kommune. Det er blitt lagt spesiell vekt på sjø- og vannressursene innen rammen av en samordnet planlegging av sjø, + vann- og land-arealene. Rapporten er et samarbeid mellom Austevoll kommune og NIVA.</p>
----

4 emneord, norske:
1. KYSTSONEPLANLEGGING
2. SONEPLAN
3. NATURRESSURSFORVALTNING
4. AKVAKULTUR

4 emneord, engelske:
1.
2.
3.
4.

Prosjektleder:

Siri Elvestad

Før administrasjonen:

[Signature]

ISBN 82-577-0951-4

FORORD

Denne rapporten er en lett omarbeidet utgave av den første foreløpige plan-rapporten som ble forelagt prosjektets styringsgruppe og oppdragsgiveren v/Miljøverndepartementet. Det er ikke gjort vesentlige endringer når det gjelder rapportens innhold, men endel rettelser og korrigeringer er føyd til i enkelte av kapitlene. Rapporten representerer derfor i sin nåværende form det kunnskapsnivå og de premisser som var gjeldende da den ble produsert (21. januar, 1985).

I rapporten er det lagt vekt på å foreta en arealdisponering av sjøområdene innen rammen av en soneplan. Det har ikke vært mulig, innen prosjektets økonomiske ramme og tidsramme å gå i dybden når det gjelder virkemidler for gjennomføring av planen. Vi håper imidlertid at dette kan tas opp i en videreføring av prosjektet.

Jan Sørensen har produsert rapporten sammen med Siri Elvestad. Grafisk designer Kjell Helge Sjøstrøm ved Geografisk Institutt, Universitetet i Bergen, har vært konsulent for kartene, og sekretær Inger Midttun ved NIVA, Vestlandsavdelingen har maskinskrevet manuskriptet.

Bergen den 7. oktober 1985

Siri Elvestad
Jan Sørensen
Norsk institutt for vannforskning
Vestlandsavdelingen

INNHOLDSFORTEGNELSE

	Side
FORORD	
KAP. 1. INNLEDNING	1
1.1. Mandat for planarbeidet - valg av studieområde.	1
1.2. Valg av Austevoll.	1
1.3. Formålet med planarbeidet.	2
1.4. Organisering og framdrift.	2
1.5. Forholdet til annet planarbeide i kommunen.	3
1.6. Datagrunnlag.	4
1.7. Kort om kystsoneplanlegging.	4
1.8. Prosjektets problemer og beskrankninger.	5
1.9. Definisjoner av begreper.	8
 KAP. 2. PLANFORUTSETNINGER.	 9
2.1. Kort beskrivelse av Austevoll kommune.	9
2.2. Avgrensning av planområdet.	9
2.3. Målsettinger.	11
2.3.1. Befolkning og bomønster.	11
2.3.2. Næringsliv og sysselsetting	13
 KAP. 3. MÅL OG PRIORITERINGER FOR PLANARBEIDET.	 13
 KAP. 4. SEKTORDEL	 14
4.1. Bosetning og regulerte områder.	15
4.2. Samferdsel og kommunalteknikk.	16
4.2.1. Samferdsel på sjø og land.	16
4.2.2. Kommunaltekniske anlegg.	20
4.3. Fiske, akvakultur og ringvirkninger av nærings- virksomhet på sjø.	21
4.3.1. Fiske.	21
4.3.2. Akvakultur	25
4.3.3. Industri og ringvirkninger av fiske og akvakultur.	28
4.4. Fritid, kultur og naturvern.	29
4.4.1. Fritids- og friluftslivsinteresser.	29
4.4.2. Hytter og naust.	31
4.4.3. Naturvern.	32
4.4.4. Fortids- og kulturminner.	33
4.5. Naturressurser og brukspotensiale i området.	34

	Side
KAP. 5. SONEPLAN - MED KONKLUSJONER OG HANDLINGSPROGRAM.	44
5.1. Presentasjon av soneplankartet.	44
5.2. Hovedkonklusjoner.	45
5.3. Handlingsprogram.	46
5.3.1. Akvakultur.	46
5.3.2. Samferdsel.	47
5.3.3. Fritids- og friluftslivsinteresser.	47
5.3.4. Hyttebygging.	47
5.3.5. Naturvern.	47
5.3.6. Kulturvern.	47
5.3.7. Ressursforvaltning.	47
5.4. Forslag til utforming av vedtekter.	48
5.4.1. Formål.	48
5.4.2. Innhold.	48
5.4.3. Utforming.	49
5.5. Sluttkommentarer.	49
 LITTERATUR	 52
 VEDLEGG	
1. Områdebeskrivelse	

FIGURER

	Side
Fig. 2.1. Kart over Austevoll kommune	10
Fig. 2.2. Austevoll Kommune og område for soneplan.	12
Fig. 4.1. Bosetting og regulerte områder	17
Fig. 4.2. Samferdsel og kommunal teknikk.	22
Fig. 4.3. Fiske, akvakultur og ringvirkninger av næringsvirksomhet på sjø.	30
Fig. 4.4. Fritid, kultur og naturverninteresser.	35
Fig. 4.5. Strandtyper.	37
Fig. 4.6. Naturressurser og brukspotensial i området.	43
Fig. 5.1. Soneplankart.	51

TABELLER

Tab. 4.1. Folketallet i kretsene som ligger innen soneplanområdet. Tall fra 1970 og 1983.	15
Tab. 4.2. Kaste- og låssettingsplasser i planområdet.	24
Tab. 4.3. Opplegg til inventering av strandområder.	36

KAP. 1. INNLEDNING.

1.1. Mandatet for planarbeidet - valg av studieområde.

Bakgrunnen for arbeidet med en kystsonesplan er intensjonene om samordnet planlegging av land- og sjøarealer. I følge forslaget til ny planlov, NOU 1983: 15, skal dette være kommunenes ansvarsområde. Miljøverndepartementet ønsker å få belyst innhold og utforming av planer for kystsonen på oversiktsplan -(soneplan)- og reguleringsplannivå. Departementet har derfor valgt å støtte slik planlegging i noen utvalgte kommuner der det er aktuelt å ta opp slikt planleggingsarbeid. Med basis i erfaringer fra disse pilotprosjektene ønsker departementet å utarbeide veiledningsmateriale for planlegging i kystområdene.

Planen er en arealbruksplan. Den tar utgangspunkt i gjeldende lovverk som regulerer bruk av land- og sjøareal (bygningsloven, særlovene), og etter framlegg til ny planlov så langt det er nødvendig. Planarbeidet er samtidig ment å skulle gi idéer om hvordan et slikt nytt lovgrunnlag for en samordnet planlegging på sjø og land bør utformes. Departementet skal også formulere vedtekter for regulering på sjø. Disse skal innarbeides i gjeldende lovverk, eventuelt i den nye planloven.

Registreringene i forbindelse med planarbeidet vil gi kommunen bedre informasjon om muligheter for utnyttning av ressursene i kystsonen. Planene er forutsatt å skulle fungere som styringsredskap og være til nytte for politikere, administrasjon, bruker- og eierinteresser og publikum ellers i Austevoll.

1.2. Valg av Austevoll.

Austevoll kommune ble valgt som studieområde fordi der allerede pågikk et forskningsprosjekt innen kystsonesplanlegging. Prosjektet "Ressursregistrering i Austevoll kommune" er et delprosjekt under paraplyprosjektet "Konkurrerende bruk av kystsonen". Hovedprosjektet er et samarbeid mellom Norsk institutt for vannforskning og Institutt for Jordskifte og arealplanlegging ved Norges Landbrukshøgskole. Prosjektet finansieres av Norges almevitenskapelige forskningsråd ved Rådet for forskning for Samfunnsplanlegging, og de første delprosjekter startet i 1980. Det nevnte delprosjektet i Austevoll startet januar 1983. Da miljøverndepartementets prosjekt ble startet opp, ble de to prosjektene slått sammen og den økonomiske og

tematiske ramme ble utvidet. Prosjektet ble også da et formelt samarbeid mellom NIVA og Austevoll kommune. Dette arbeidet må derfor betraktes som et fellesarbeide for de to prosjektene.

1.3. Formålet med planarbeidet.

Soneplanen viser arealdisponering og prioriteringer uttegnet på eget kartgrunnlag og med en tekstdel som begrunner arealdisponeringen og gir tilrådninger om hvilke tiltak som bør gjennomføres og hvilke økonomiske og juridiske virkemidler som bør nyttes for å følge opp planen. Det framgår også hvilke forhold som ikke dekkes eller som bør undersøkes nærmere.

Planskissene er samordnet med planperiode, målsettinger og arealdisponering i framlegg til generalplan og aktuelle reguleringsplaner. Planperiode er 1984 - 1991.

Planskissene skal senere kunne bearbeides videre til endelig planframlegg og kunne fremmes til politisk behandling.

Planen er forutsatt å skulle være relativt grovmasket og fleksibel - og kunne tilpasses forandringer i planpremissene.

1.4. Organisering og framdrift.

Planarbeidet har vært styrt av formannskapet/generalplanutvalget i kommunen:

1. Knut K. Kalvenes (ordfører)
2. Hallvard Møgster (varaordfører)
3. Tor Østervold
4. Aslaug Berntsen
5. Harald Vik
6. Ingolf Møgster
7. Lars Johan Rabben

Arbeidet har vært utført av planleggingsetaten i Austevoll og Norsk institutt for vannforskning (NIVA). Under arbeidet har planleggerne hatt kontakt med Miljøvern avdelingen i Hordaland v/fylkesing. Håkon Kryvi, og Plan- og utbyggingsavdelingen i Hordaland v/avd.ing. Magnus Vestrheim og avd.ing. Birger Nåmdal og Kystverket v/distr.sjef Odd M. Odland.

Plan- og utbyggingsavdelingen og Miljøvernavdelingen i Hordaland, samt Miljøverndepartementet har hatt møterett i styringsgruppen som konsultative medlemmer. Det samme gjelder for følgende personer:

Form. i bygningsrådet Reidar Aga
Fiskerirettleder Hans Austevoll
Forsker Siri Elvestad
Form. i friluftsnemnda Gunnar Heimark
Kommuneing. Eirik Herland
Rådmann Steinar Hole
Konsulent Jan Sørensen
Planlegger Finn Wetteland

Den økonomiske og tidsmessige ramme for prosjektet har vært bestemmende for planarbeidets ambisjonsnivå og planens geografiske omfang. Arbeidet med registreringer og systematisering av materiale startet opp i juni måned i 1984. Departementet har som mål å legge fram sitt veiledningsmateriale tidlig i 1985 og planen forutsettes derfor å foreligge som ferdig utkast ved årsskiftet. Den videre politiske behandling og bearbeidning kan deretter skje etter kommunens egen framdriftsplan.

1.5. Forholdet til annet planarbeide i kommunen.

Austevoll er inne i slutføringen av generalplanen for kommunen. Planen er nå under revidering og ferdig planutkast ventes framlagt i løpet av 1985.

Det foreligger soneplaner for deler av kommunen. Austevollshella har stadfestet reguleringsplan og for området Storebø/Bjånesøy er reguleringsplan sendt til godkjenning i fylket. For et område ved Hestevik er det utarbeidet reguleringsplan for et hyttefelt, men planen er foreløpig ikke godkjent.

Målsettinger som er spesielt gjeldende for soneplanarbeidet er lagt til grunn i arbeidet med planen. Det samme gjelder for den arealbruken som er vist i generalplanen.

Arealdisponeringer i tilknytning til områder som er regulert gjennom stadfestet eller etter framlegg til reguleringsplan er forsøkt gjort mest mulig i samsvar

med de foreliggende planene. Dette gjelder særlig områder der det er klar sammenheng mellom bruk/aktiviteter på land og sjø.

1.6. Datagrunnlag.

Planarbeidet er hovedsakelig basert på allerede foreliggende data omkring forholdene i planområdet. Datagrunnlaget er i mange tilfeller svært ufullstendig. Dette gjelder spesielt sjøarealene. Det eksisterer ikke basiskart i egnet målestokk. Det er ingen systematiske registreringer av ressurser eller produksjonsgrunnlag. Slike data er også meget ressurskrevende å registrere.

Kartlegging av eksisterende arealbruk har vesentlig skjedd på grunnlag av opplysninger fra kommunale etater og nemnder, grunneiere og kjentfolk. Videre er det nyttet data fra det RFSP-finansierte prosjektet "Konkurrerende bruk av kystsonen".

Klassifisering av egenskaper ved arealene har vært gjort ut fra foreliggende kartgrunnlag (økonomisk kartverk, sjøkartverket og hydrografiske originaler), befaringer i området og inventering av strandsonen.

1.7. Kort om kystsoneplanlegging.

Kystsoneplanlegging er et relativt nytt ord i vårt språk, og som eget identifisert planleggingsfelt har det bare eksistert i få år. Det er derfor behov for å presisere hva som egentlig menes med kystsoneplanlegging, og hvorledes den skiller seg fra den planlegging vi hittil har hatt i Norge. Ser vi på den overordnede målsetting med kystsoneplanlegging, er den som i all annen planlegging:

1. Å skape grunnlag for en bedre forvaltning av våre naturressurser, en forvaltning som må bygge på solide kunnskaper om eksisterende ressurspotensial.
2. Å hindre brukerkonflikter så langt dette er mulig.
3. Å tilpasse ressursbruken til overordnede politiske målsettinger.

Ser vi imidlertid på rammebetingelsene, særlig ved planlegging av sjø-arealene, finner vi store forskjeller mellom kystsonoplanleggingen og den tradisjonelle planlegging vi hittil har hatt. Disse ulike rammebetingelsene har vi fordi aktiviteter på land og aktiviteter på sjø/sjøbunn hittil har vært regulert etter helt ulike forvaltningssystemer. På land har vi en fysisk regulering/arealplanlegging, og ansvaret for denne planlegging er tillagt de kommunale og fylkeskommunale myndigheter. På sjøen/havet derimot er regulering av de viktigste aktiviteter som fiske, sjøfart og oljeutvinning et nasjonalt ansvar, og kommunene og fylkene har hittil ikke hatt mulighet for å regulere arealbruksformer på sjø. Generelt kan vi si at det plansystem vi har hatt frem til idag helt og fullt har vært rettet mot landarealene, mens sjø, i plansammenheng, har vært tilnærmet uregulert. Vi har hatt en del sektorlover (havneloven, saltvannsfiskeriloven m.m.) som har regulert visse aktiviteter, men en samlet, målrettet planlegging har ikke vært mulig.

Disse forhold holder nå på å endre seg. I forslag til ny planlov (NOU 1983: 15) forutsettes det nå at sjø- og vannarealene, i den grad det er nødvendig, planlegges på lik linje med landarealene og i sammenheng med disse. Kommunene pålegges ikke også å planlegge sine sjøarealer, men der åpnes mulighet for en slik planlegging.

Dette kravet om en samordnet, målrettet planlegging har presset seg frem av flere årsaker. Vi har i de senere år fått både en økt bruk og en endret bruk av sjøens og havbunnens ressurser. Endringen omfatter ikke bare utvinning av olje og gass i Nordsjøen, men også i høy grad bruken av marine og submarine ressurser i de helt kystnære områder. Det som først og fremst karakteriserer bruksendringene er økt intensitet, men kanskje ennå viktigere, en overgang fra flerbruksformer til særbruksformer, noe akvakulturen er et godt eksempel på.

1.8. Prosjektets problemer og beskrankninger.

Den nevnte samordnete planleggingen av sjø- og landarealer i kystsonen støter imidlertid på en rekke problemer, særlig på sjøsiden. Blant de viktigste problemene kan nevnes:

1. Manglende kunnskap om bruksformenes krav til miljø- og arealegenskaper.

2. Manglende data om arealegenskaper og ressurser.
3. Lite egnete basiskart.
4. Uklarheter m.h.t. eiendomsforhold og bruksretter.
5. Uklarheter m.h.t. reguleringsmuligheter og konsekvenser av disse.
6. Manglende planmetodikk.

Dette er alle problemer vi har støtt på under arbeid med dette prosjektet. Innen den tidsramme og økonomiske ramme prosjektet har hatt, har det ikke vært mulig å gå "i dybden" innen noen av problemene, mangler som prosjektet også i høy grad bærer preg av. Når det gjelder de to første punktene som går på bruksformer og arealegenskaper, har vi ikke foretatt noen systematisk kartlegging, men i stor grad bygget på eksisterende informasjon og nøkkelinformanter. Dette innebærer at viktige ressurser muligens ikke er kommet med.

Når det gjelder punkt 3, basiskart, har vi med utgangspunkt i hydrografiske originaler konstruert et kotekart på sjøsiden. Et slikt kart var helt nødvendig for å gjennomføre prosjektet. På sjøsiden mangler vi imidlertid en god del basisinformasjon, som maringeologiske registreringer (sand, grus etc.) og marinbiologiske (tang, tare etc.). Videre har det ikke vært mulig å innhente informasjon om marine verneområder.

Når det gjelder punkt 4, spørsmålet om eiendomsrett og bruksrett er grensdragningen på sjøsiden meget uklar i norsk rettspraksis og juridisk teori. Det har ikke stabilisert seg noen fast og klar regel om eiendomsgrensen mot fri sjø. Den mest vanlige regel er imidlertid at landeieren eier et stykke utover og som oftes til "marbakken", der en slik bakke lar seg påvise i rimelig dyp og avstand fra land ("marbakken" er brådyppet utenfor land). Der det er brådypt like ved land eier også landeieren et stykke utover. Er det langgrunt har en vanlig teori vært at eiendomsgrensen går ved 2 m dyp på vanlig fjære sjø (NYGARD 1974).

I en foreløpig oversikt over utnyttingsretter i kystsonen nevner SEVATDAL (1981) bl.a. at fiskeretter kan strekke seg lengre utover i sjøen, uavhengig

av eiendomsgrensen. Notfiske er mange steder grunneierens enerett. Jaktretter er knyttet til land som ligger tørt, ikke til holmer og skjær som blir overflømt ved flo sjø (Jaktloven § 20). Retten til tang og tare følger stort sett eiendomsretten, mens spørsmålet om høsting på dypere vann er uklart. Det samme gjelder retten til sanking av skalldyr. Ferdsel på sjøsiden er fri og uavhengig av privat eiendomsrett, i henhold til Lov om havnevesenet av 1933 og Lov om friluftslivet av 1957. Friluftsloven hjemler ferdsel på land, - fri ferdsel hele året i "utmark" og sterkt begrenset på "innmark" og arealer like med innmark, som gårds plass og hustomt. Loven gir mange tolkningsmuligheter når det gjelder hva som kan regnes som "like med innmark".

På bakgrunn av de uklare regler for eiendomsrett og utnyttingsrett på sjøsiden reiser det seg en rekke problemer, særlig når det gjelder nye utnyttingsmåter (f.eks. dyrking av biomasse), både vedrørende konkurranse om samme utnyttingspotensial og eventuelle konflikter med andre utnyttingsformål (f.eks. resipient). Vanskelige juridiske spørsmål vil etterhvert melde seg om utnyttingsretter i vann, både der hvor eiendomsretter er klar, hvor den er omtvistet og i sjøen utenfor enhver tenkelig privat eiendomsgrense, der det nå er "fritt hav".

I arbeid med prosjektet har vi ikke sett nærmere på hvilke juridiske konsekvenser soneplanen vil få. Dette er et helt prosjekt i seg selv, og kan sees på som en naturlig fortsettelse av dette prosjektet.

Når det gjelder punkt 5, reguleringsmuligheter, har vi oppfattet vårt mandat som følger: Vi har regulert og utformet vedtekter slik vi mener det er mest "fornuftig". Dette innebærer at vi ikke har tatt hensyn til eksisterende reguleringsmuligheter på sjøsiden og tildels også på land. Dette har vi gjort fordi vi oppfatter en av hovedmålsettingene med prosjektet at det skal være med å danne grunnlaget for utarbeiding av nye reguleringsformer med tilhørende vedtekter på sjøsiden.

Når det gjelder punkt 6, manglende planmetodikk, må en stille spørsmålet om det er behov for en egen planmetodikk på sjøsiden. Det en må være klar over er at en planlegger i et helt annet medium enn på land, noe som kan summeres opp i følgende punkter:

1. Sjøen er en masse i bevegelse. På land planlegger vi stort sett for en overflate i ro, i sjøen må vi i mye større grad tenke volum i bevegelse.
2. De tradisjonelle aktivitetene på sjø setter ikke synlig spor etter seg i særlig grad. Dette medfører at de kan
  - a) være meget vanskelig å kartlegge og
  - b) misbruk som "overbeiting", forurensning og lignende er vanskelig å se.
3. Sjøen har stor evne til å ta opp og skjule "ting", uten at dette krever stor innsats fra menneskets side. Dette preger manges holdning - ute av øye, ute av sinn.

Disse ulikhetene mellom jord og vann som medium og behovet for å se funksjoner på vann og på land under ett medfører at en nøye må vurdere om en statisk overføring av vårt plansystem fra land til sjø er fornuftig. Dette skjer imidlertid gjennom forslag til nye havnelov og til ny planlov hvor plansystemets virkeområde utvides, uten at det i lovgivingsammenheng skjer endringer i prinsipper og metoder.

1.9. Definisjon av begreper.

Siden kystzoneplanlegging er et relativt nytt planfelt, kan det være nyttig i denne sammenheng å definere noen ord og begreper tilknyttet kystsonen.

Kystzone: Overgangsområdet mellom hav og land. (Begrepet kan presiseres/avgrensnes nærmere ut fra forskjellige kriterier basert på f.eks. økologiske forhold, sosio-økonomiske forhold eller juridisk-administrative forhold).

Strandlinje: Grenselinjen mellom sjø og land ved normalt høyvann. Denne definisjonen legges til grunn for kartleggingen av strandlinjer hos NGO.

Strand: Den delen av strandområde hvor aktivitetene foregår i direkte tilknytning til vannet og strandlinjen. Stranden er tilnærmet den sonen nærmest strandlinjen uten sammenhengende vegetasjon.

Forstrand: Den delen av stranden som ligger under vann.

Tidevannssone: Området mellom normalt høyvann og lavvann som ligger tørt ved fjære sjø.

Strandområde: "Områdene så langt inn som sjøen og strandlinje har betydning for lokalisering av fritidshus og turistanlegg" (jfr. Strandplanloven 1971, § 2.2.).

Definisjonene er hentet fra Bennett 1976:

"Opplegg til inventering og vurdering av strandområder på Vestlandet" og Sevattal 1983: Om begrepene "kystsonen" og "kystsoneplanlegging".

KAP. 2. PLANFORUTSETNINGER.

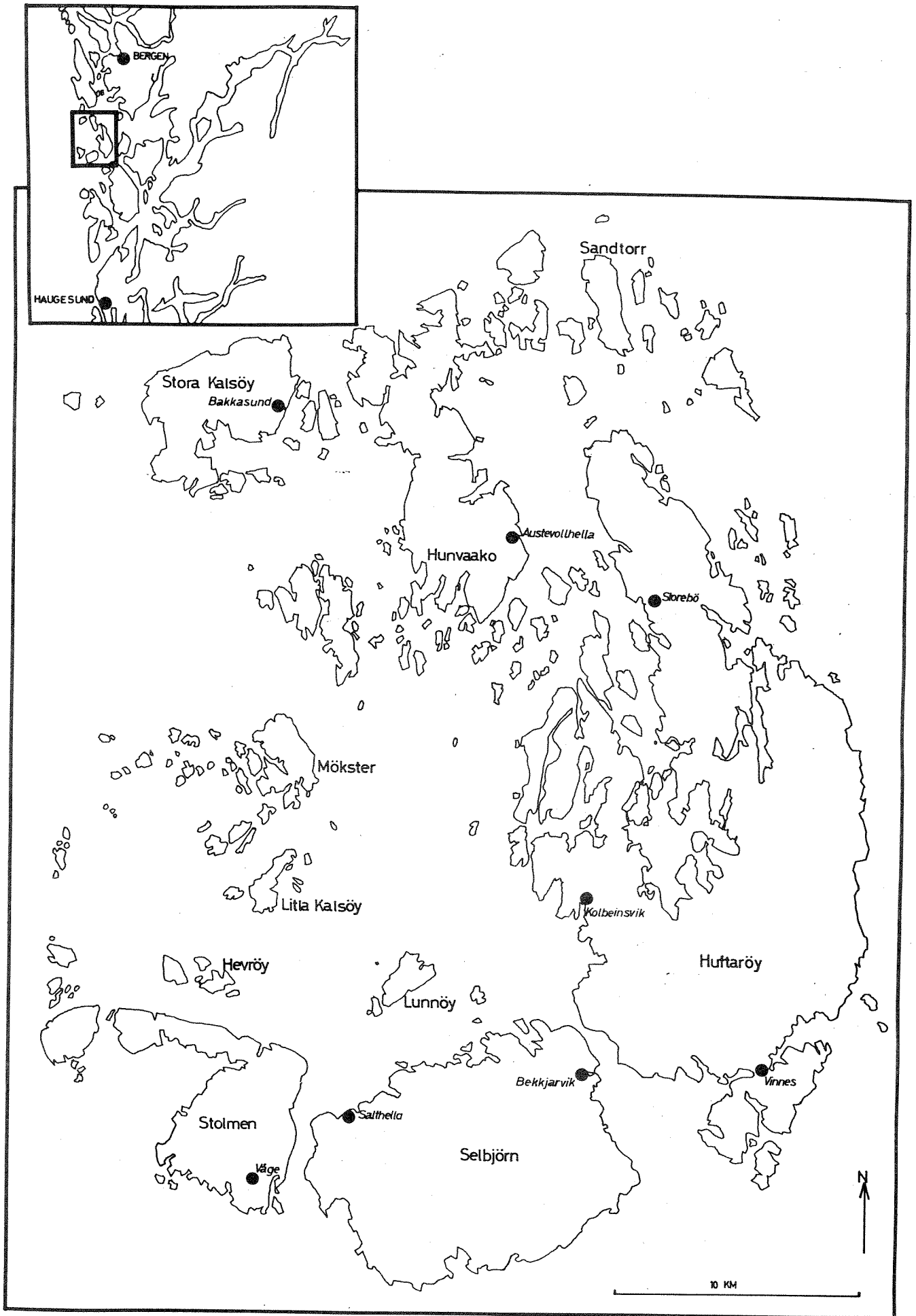
2.1. Kort beskrivelse av Austevoll kommune.

Austevoll (Fig. 2) utgjør en del av skjærgården i Midthordland. Kommunen er avhengig av ferjesamband med fastlandet, men det er bygd broforbindelse mellom de to største øyene, Huftarøy og Selbjørn. Den er en typisk kystkommune både når det gjelder naturforhold og næringsgrunnlag.

Totalarealet på 11,4 km² (landareal) er ekstremt fragmentert, fordelt på 667 større og mindre øyer med en strandlinje på tilsammen 337,5 km. Størstedelen av landarealet ligger under 60 m.o.h. og har en uregelmessig topografisk struktur. De mest værharde stedene domineres av impediment i dagen, ellers er lynghei og myr/furuskog vanlige i vegetasjonsbildet. På skjærmede lokaliteter finnes også mer varmekrevende treslag og eller områder med planteskog og kulturbeite.

2.2. Avgrensning av planområdet.

Miljøverndepartementet har i samråd med kommunen trukket opp yttergrensene for planområdet. Soneplanområdet dekker de "sentrale" deler av kommunen med kommunesenteret Storebø på Huftarøy. Her ligger også befolkningstyngdepunktet i kommunen. Vi har derfor en stor etterspørsel etter areal for boliger, naust og båtfester, fritidsarealer og arealer til næringsvirksomhet i området. Planområdet peker seg ut med mange brukerinteresser og gode

Figur 2.1. Austevoll kommune.

potensialer når det gjelder næringer og interesser i utvikling og vekst. Som viktige aktiviteter kan nevnes akvakultur, ringvirkninger av denne, tradisjonelt fiske og aktiviteter tilknyttet fritidssektoren.

Ved avgrensning av planområdet er det lagt vekt på funksjonelle forhold. Deler av områder utgjør funksjonelle enheter som hører sammen økologisk, bruksmessig eller på annen måte og som tildels er uavhengig av grensen mellom sjø og land.

Denne planen tar utgangspunkt i planlegging på sjøens premisser, men tar med forhold på land i de tilfeller der bruk eller konsekvenser av bruk har direkte eller indirekte forbindelse med sjø.

Planområdet er på ca. 50 km² sjø- og landareal og omfatter flere enn 100 øyer og holmer med ca. 50 km strandlinje. Området har mange ulike landskapselementer som veksler mellom typisk skjærgårdslandskap, "lukkede" poller, åpne sjøstrekninger og sammenhengende landarealer med skog- og myrområder. Det finnes også ca. 40 kystnære ferskvatn i området.

Fig. 2.2. viser Austevoll kommune og område for soneplan.

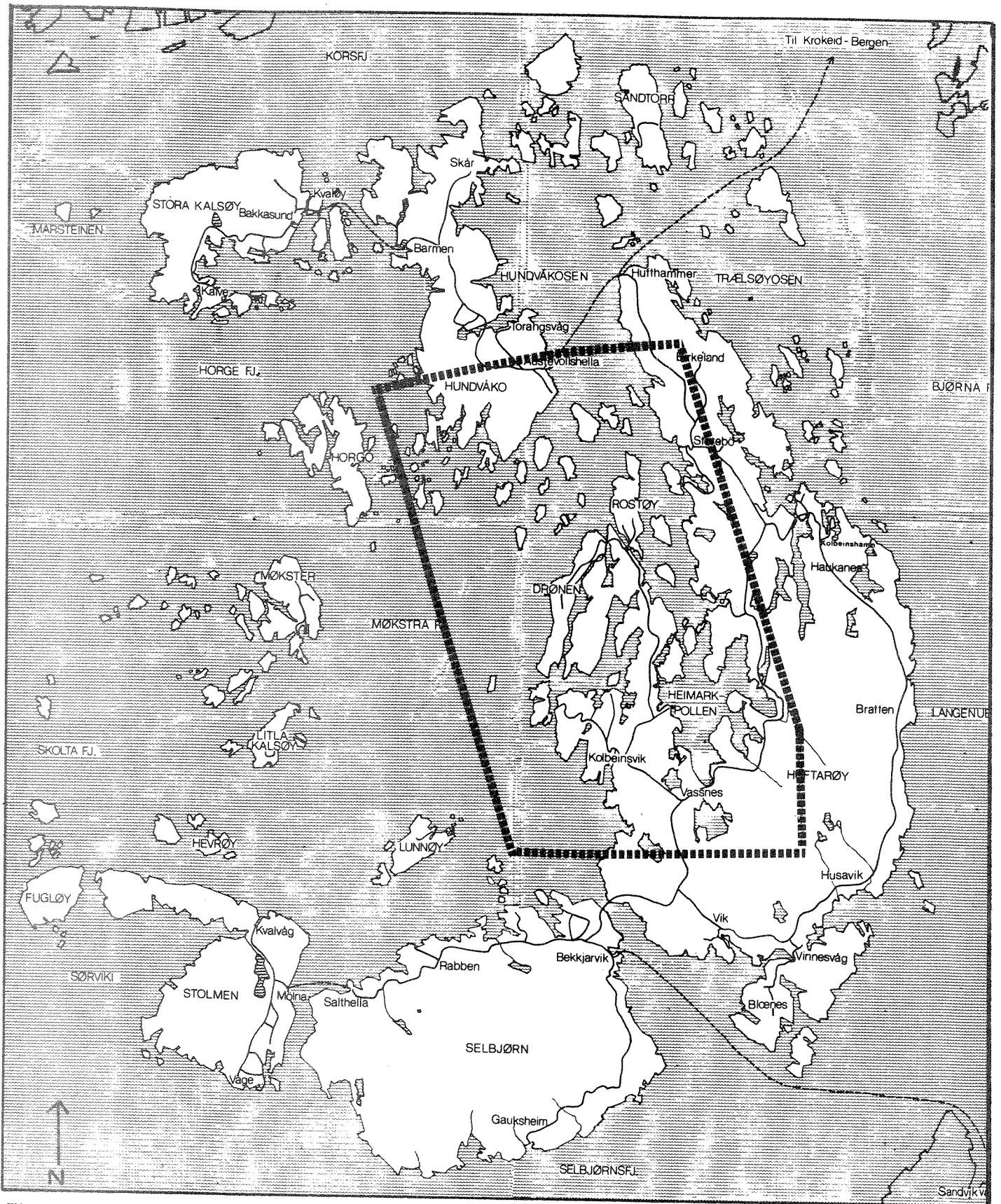
2.3. Målsettinger.

2.3.1. Befolkning og bomønster.

Pr. 1. januar 1984 hadde Austevoll 4088 innbyggere og befolkningen er i vekst. Generalplanutvalget har valgt en målsetting på 0.3% årlig vekst i folketallet i planperioden.

Aldersfordelingen er omtrent på linje med gjennomsnittet i fylket, men kvinneunderskuddet i aldersgruppen 20 - 39 år er relativt stort. Bosetningsmønsteret er spredt i mange små bygdesamfunn på 9 av kommunens tallrike øyer. På grunn av øyene og bosetningsmønsteret foregår en stor del av kommunikasjonen sjøvegen. Kommunikasjonene på landsiden internt i kommunen har stadig blitt bedret.

Det er en overordnet målsetting å opprettholde bosetningen i alle kretsene. Kommunen vil prøve å oppnå dette gjennom ulike tilretteleggingstiltak og gjennom fortsatt styrking av kommunikasjonene.

Figur 2.2. Austevoll Kommune og område for soneplan.

2.3.2. Næringsliv og sysselsetting.

Fiske, fangst og sjøfart er den viktigste næringsvegen og danner grunnlaget for bosetningen. Austevoll sammen med Bømlo og Øygarden er den kommunen som har flest yrkesfiskere i Hordaland. Akvakultur er en næring i sterk vekst og Austevoll er blant de kommuner som har flest konsesjoner for oppdrett av matfisk i Norge. Servicenæringen representerer likevel flest antall årsverk i kommunen.

Størstedelen av næringsaktiviteten er knyttet til sjøen og kystsonen og kystområdene er derfor kanskje Austevolls viktigste ressurs. Kommunen vil fortsatt satse på fiske, men vil samtidig arbeide for en mer variert næringsstruktur som kan gi arbeidsplasser, særlig for kvinner. Kommunen venter spesielt vekst innen næringene akvakultur, fiskeindustri, service, reiseliv og skogbruk.

KAP. 3. MÅL OG PRIORITERINGER FOR PLANARBEIDET.

1. Det er et mål å samordne og tilpasse ulike brukerinteresser slik at de enten kan dra gjensidig nytte av hverandre eller leve side om side ut fra ønsket om optimal ressursutnytting. Generelt skal likevel næringsinteresser prioriteres framfor andre interesser, spesielt næringer som er helt avhengig av ressursbasert lokalisering.
2. Forholdene skal legges tilrette for framveksten innen akvakultur og styrt biologisk produksjon og områder som ut fra en faglig vurdering ansees å kunne bli viktige for framtidige driftsformer må ivaretas/sikres.
3. Mye brukte skipsleder og fartsleder for fiskefartøy må holdes åpne. Andre interesser må ta særskilt hensyn til skipstrafikken og ikke være til hinder. Det må videre arbeides for å få bygd bro mellom Huftarøy og Hundvåkøy.
4. Gode naturhavner bør ivaretas/sikres. Havneutbygging bør skje først i områder med gunstige naturgitte forhold og der utbyggingskostnadene er lavest.
5. Austevoll har gode naturgitte vilkår for friluftsliv. I prosjektområdet er

det flere områder som er mye brukt og som bør sikres/tilrettelegges. Friområder/nærområder tilknyttet befolkningskonsentrasjonene lokalt bør ha prioritet.

6. Hyttebygging skal skje ved utfylling av eksisterende hytteområder eller etter godkjent reguleringsplan. Hyttebygging må ikke forekomme på steder der det kan oppstå konflikt med overordnede interesser.
7. Innen planområdet finnes store naturområder og viktige biologiske produksjonsområder som må forvaltes med forsiktighet. Det er her et klart samspill mellom naturvern- og næringsinteresser, da næringene er helt avhengige av ressursene i kystsonen. Det er en målsetting å kartlegge ressursgrunnet nærmere i planperioden og ta vare på dette.
8. Planleggingen må ta hensyn til kulturminner i området ved disponering av sjøarealene. Endel av disse betyr mye for lokalbefolkningen og de som besøker kommunen. Slike kulturminner bør vedlikeholdes og eventuelt tas i bruk og gjøres tilgjengelig for offentligheten.

4. SEKTORDEL.

Sektordelen omhandler hovedsakelig de interessene som er spesielt viktige for kystsonen og forvaltningen av denne.

Temaene er gruppert i 5 hovedkapitler med tilhørende presentasjonskart. For hvert tema gis en beskrivelse av de registreringer som er utført, deretter en kort vurdering/analyse av situasjonen og tilslutt en konklusjon med eventuelle forslag til planstrategier.

Den tematiske inndelingen er gjort i henhold til oppsettet i generalplanen.

Sektorinteresser som peker seg ut som særlig viktige eller som er i sterk vekst, har fått en bred og mer utførlig presentasjon enn andre.

Planen må også sees på som et supplement til generalplanen. Dette medfører at sektorer som er utførlig behandlet i generalplanen har fått mindre plass her, og de to planene må ses i sammenheng.

Beskrivelsen av registreringene under hver sektor er i enkelte tilfeller nedkortet. For en mer utfyllende gjennomgang vises til områdebeskrivelsen, kap. 7.

4.1. Bosetning og regulerte områder.

a. Registreringer.

Fast bosetning ligger for det meste i små konsentrasjoner på Huftarøy og Hundvåkøy. Mindre øyer og holmer har ikke bosetning. Innen planområdet fordeler befolkningen seg hovedsakelig på følgende steder:

Rostøy, Drøna, Russemyra, Nyheim, Kolbeinsvik, Heimark, Vassnes, Naustheller, Søreide, Eidsbakken, Storebø og Haugland på Huftarøy og Melingen, Troland og Austevollshella på Hundvåkøy. Det er regulerte boligfelt på Austevollshella og Storebø. Feltet på Austevollshella er bare delvis utbygd. I Kolbeinsvik tilrettelegges areal for nye boligområder i tilknytning til den eksisterende bebyggelsen.

Registreringskartet fig. 4.1. viser bosetningskonsentrasjonene.

Tabell 4.1. Folketallet i kretsene som ligger innen soneplanområdet for 1970 og 1983.

<u>Skolekrets/År</u>	<u>1970</u>	<u>1983</u>	<u>Endring fra 70 - 83.</u>
Drøna/Rostøy	126	138	+ 12
Kolbeinsvik	268	316	+ 48
Storebø	869	1158	+ 289
Trolandshammar	476	494	+ 18
Alle kretsene	1739	2106	+ 367

Deler av kretsene ligger utenfor soneplanområdet.

b. Vurdering.

Tabell 4.1. viser at det har vært vekst i befolkningen i alle kretsene som utgjør soneplanområdet. Storebø har hatt størst tilvekst i antall personer. Det har skjedd en nedgang i befolkningen i utkantkretsene på grunn av utflytting/dødelighet, mens tilflytting til kommunen har vært konsentrert om Huftarøy og senteret Storebø.

Selv om det i den senere tid har vært registrert tendens til stabilisering og vekst i deler av utkantområdene på grunn av endringer i næringsstrukturen og bedre kommunikasjoner, vil det fremdeles være behov for areal til nye boliger i de sentrale deler. Dette skyldes tilflytting utenfra og standardhevingen på boliger og at nybygging foretrekkes framfor rehabilitering av gammel bebyggelse.

Med utgangspunkt i målsettingen om å prioritere næringsinteressene og ønsket om en optimal ressursutnytting er det neppe tilrådelig med spredt, tilfeldig boligbygging som kan båndlegge verdifulle arealer for næringsutvikling. Dette vil spesielt gjelde for de sentrale områdene der det finnes flest brukerinteresser (Storebø-Heimarkspollen).

c. Konklusjon/vedtak.

Tilrettelegging av boligareal i utkantområdene må skje ut fra målsettingen om å opprettholde bosetningsmønsteret i alle deler av kommunen, men det må også avsettes nødvednig areal til boliger i sentrale deler der etterspørselen er størst. Videre utbygging bør skje ved utfylling og utviding av eksisterende boligområder og boligfelt.

4.2. Samferdsel og kommunalteknikk.

Etablerte ferdsels- og kommunikasjonsårer, samt eksisterende kommunaltekniske anlegg får konsekvenser for all planlegging og videre utnytting av sjø- og strandarealene. Temaene dekker livsviktige funksjoner i lokalsamfunnet (skipsleder, veger, vanntilførsel, kloakkutslipp etc.) og bør derfor inngå som egne planelementer.

4.2.1. Samferdsel på sjø og land.

a. Registrering.

Det går flere mye nyttede skips- og fartsleder gjennom området. Hovedtrafikken passerer Møkstrafjorden i nord-syd retning gjennom Hundvåkosen og Bekkjarviksundet. Austevollshella og Storebø havn er viktige trafikk-knutepunkter. Austevollshella har ferjeforbindelse med Krokeide (Bergensregionen) via Hufthammar. Det går passasjer-hurtigbåt gjennom området som trafikkerer strekningen Bergen - Haugesund/Bergen - Skånevik med stoppesteder på Austevollshella og Storebø. Det er fyrlykter på Grøningen, Rostøy og Pirholmen.

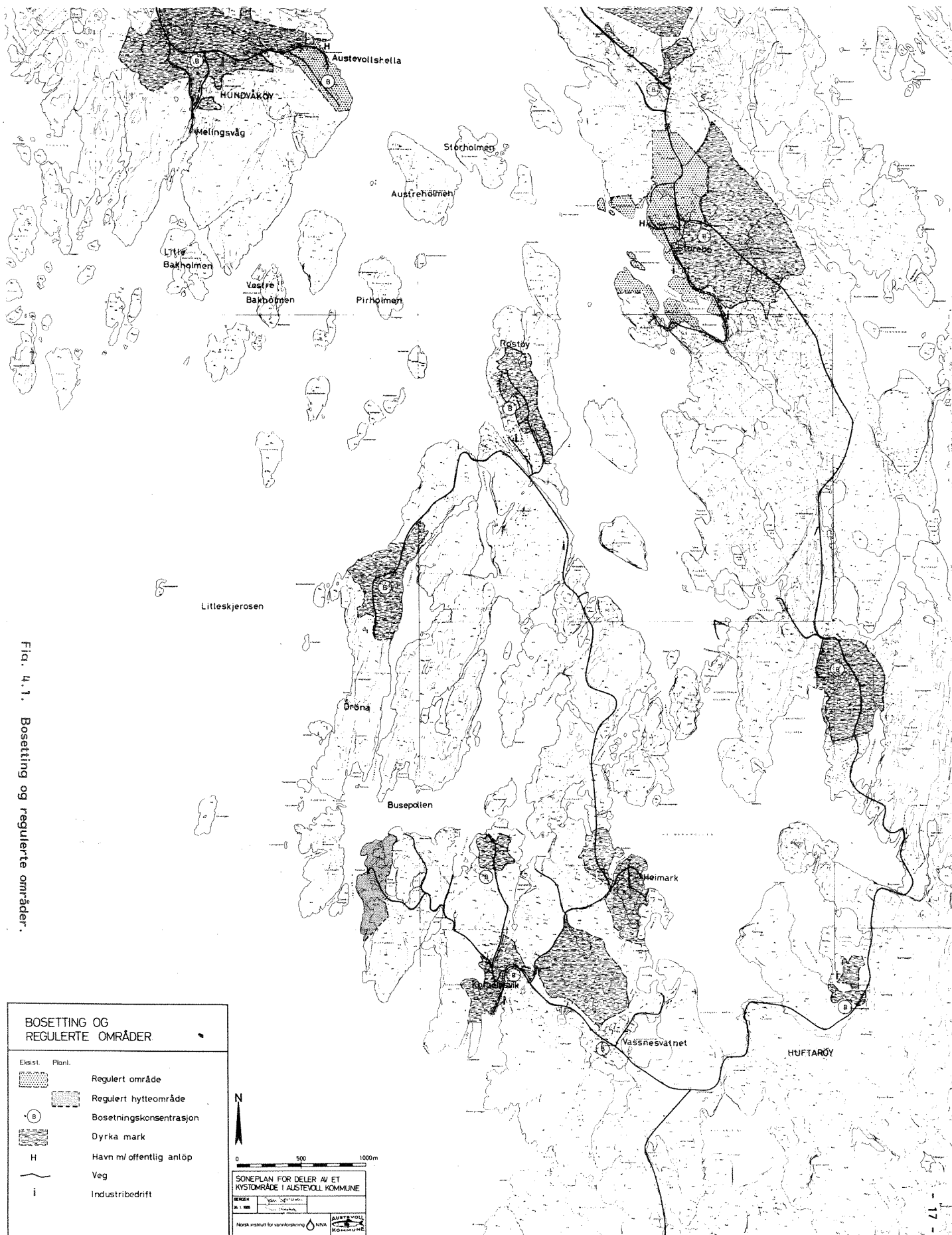

Fig. 4.1. Bosetting og regulerte områder.

BOSETTING OG REGULERTE OMRÅDER	
Eksist.	Planl.
	Regulert område
	Regulert hytteområde
	Bosetningskonsentrasjon
	Dyrka mark
	Havn m/ offentlig antøp
	Veg
	Industribedrift

N

0 500 1000m

SONEPLAN FOR DELER AV ET KYSTOMRÅDE I AUSTEVOLL KOMMUNE

REKVIS	Utarbejdet av	AUSTEVOLL KOMMUNE
1. 1. 1988	1. 1. 1988	

Norsk institutt for kystforskning og planlegging

Mange av de trange sundene er også viktige seilingspassasjer i sammenheng med både passasjer/godsfrakt og fritid/fiske.

Det er utbygd to fiskerihavner i planområdet: Kolbeinsvik og Hauglandsvågen (kai/molo). Storebø fungerer også delvis som fiskerihavn, men er ennå ikke utbygd til dette formålet. Bjånespollen er avsatt til havneutbygging i reguleringsplan for området.

Når det gjelder nye havneprosjekter for fiskebåtflåten går kommunestyret inn for utbygging av Heimarkspollen (prioritet nr. 2), Austevollshella (prioritet nr. 3), Melingsvågen (prioritet nr. 5) og Kolbeinsvik (videre utbygging, prioritet nr. 11) (Sak 143/83).

I fylkessammenheng er Austevollshella og Heimarkspollen prioriterte havneprosjekter.

Havnene fungerer også som småbåthavner. I tillegg finnes en rekke større og mindre kaianlegg. Bryggeanlegg for fritidsbåter finnes i Beinskroken og i Bjånespollen.

Det eksisterer planer for bro mellom Huftarøy og Hundvåkøy. Det er utarbeidet en prosjektbeskrivelse med kostnadsoverslag for bro fra Storhaugen over Indreholmen, Storholmen og Austreholmen til Austevollshella. Tunnel under fjorden har også vært fremmet som et mulig alternativ.

b. Vurdering.

Gamle havner og kaianlegg er mange steder ikke egnet for dagens driftsformer. Størrelsen på båtene har økt og kai-kapasiteten er derfor blitt for liten. Det er behov for nye og bedre havner. Flere har bygd private kaianlegg for å avhjelpe situasjonen.

Lokalisering av havner har blitt mer uavhengig av bosettingsmønsteret på grunn av forbedrede kommunikasjoner på landsiden. Statlige midler for havneutbygging er begrensede og fører til sen utbygging. Gode naturhavner der det trengs lite tilrettelegging og hvor investeringskostnadene er lave, er derfor av stor verdi. Når det gjelder de prioriterte fiskehavneprosjektene vil utbygging i Heimarkspollen være et meget kostnadskrevenende alternativ, bl.a. fordi det forutsetter utsprengning av innløpet til Heimarkspollen.

Dette kan endre de økologiske forhold i pollen og utbyggingen vil føre til økt trafikk forbi flere oppdrettsanlegg.

Når kraftspennet over Busepollen blir nedlagt og fjernet (1985), vil dette åpne muligheten for alternativ fiskebåthavn i denne pollen. Grønebotn har gode naturgitte forutsetninger m.h.t. dybde, skjerming, mulighet for vegutløsning og få andre brukerinteresser. En mindre utdyping av innseilingsløpet i Ringsundet er imidlertid påkrevd. Dette vil også medføre fordeler for dem som idag nytter de privat etablerte kaianleggene i pollen.

Dersom viktige havnefunksjoner blir lagt til Busepollen, vil dette trolig øke interessen og mulighetene for andre typer arealanvendelse. Det kan være aktuelt å knytte bestemte industriforetak til et slikt område, men dette bør selvfølgelig først veies opp mot de andre interessene som til enhver tid knytter seg til pollen, særlig med henblikk på framtidige arealbehov innen akvakultur.

Det er stort behov for småbåthavn i Storebø-området på grunn av den kraftige veksten i fritidsbåtflåten og fordi folk uten bruksrett til strandlinjen er henvist til anlegg for allmenn bruk.

Ved planlegging av hytteområder bør også behovet for ankringsplasser til fritidsbåtene vurderes. Reguleringsplaner bør angi plass for brygger og båtfester. Bro mellom Huftarøy og Hundvåkøy vil være et stort framsteg for samferdselen i området og vil også åpne for bruk av holmene. Konsekvensene for akvakulturinteressene i området bør imidlertid avklares da gjenfylling kan endre de økologiske betingelsene. Tunnel vil trolig være et mer miljøvennlig alternativ i denne sammenheng - og en fordel for skipstrafikken.

c. Konklusjon/vedtak.

Skipstrafikken i området er av overordnet betydning og skipsledene må holdes åpne. De større skipsledene er vist på fig. 4.2 som korridorer med bredde på 150 m.

Prosjektgruppen foreslår Heimarkspollen nedprioritert som havneprosjekt på grunn av kostnadene og konflikten med andre brukerinteresser. Som alternativ foreslås utbygging av Busepollen som er en god naturhavn. Havneutbygging forøvrig foreslås etter kommunens egen prioritering.

Beinskroken og Sturtevika i Bjånespollen bør utbygges videre til småbåthavner for å avhjelpe behovet for allment tilgjengelige ankringsplasser. Areal til brygger og ankringsplasser bør tilvises i reguleringsplaner for nye hytteområder. Det bør utarbeides ulike alternativ for forbindelse mellom Huftarøy - Hundvåkøy. Konsekvensene for andre brukerinteresser bør veies opp mot kostnadene ved de ulike alternativene.

4.2.2. Kommunaltekniske anlegg.

a. Registreringer.

Kabler og rørledninger på sjøbunnen og på land er registrerte. Hovedvannledningen på Huftarøy har inntak i Matvikvatnet og går nordover på østsiden av Heimarkspollen. Flere av de mindre vatna nyttes som drikkevannskilder for bolighus eller hytter.

Kommunale kloakkutslipp går ut i sjø ved Austevollshella, Storebø og Kolbeinsvik.

Større kraftlinjer går langs østsiden av Heimarkspollen, krysser på sørsiden av Vassnesvatnet til Drøna og Rostøy. Linjene passerer Busepollen med luftspenn på 20 meter. Denne linjen planlegges nedlagt og skal omlegges til østsiden av Busepollen. En linje fra Rostøy til Fleskeryggen via Storsøy er under prosjektering. Det planlegges strømkabel fra Rostøy til Hundvåkøy for å gi muligheter for ringkjøring.

b. Vurdering.

Kabler og rørledninger får konsekvenser for annen arealbruk som berører sjøbunnen. Drikkevannskilder tilknyttet det kommunale ledningssystemet har klare begrensninger når det gjelder annen bruk.

Resipientforholdene i Heimarkspollen er idag tilfredsstillende. Hvis pollen skal nyttes til oppdrettsvirksomhet i framtiden er det viktig å unngå nye forurensningskilder. Husholdskloakk kan bl.a. være skadelig for visse typer oppdrett, f. eks. skjell. Institutt for marinbiologi har tidligere gjort hydrofysiske undersøkelser i indre deler av pollen. Resultatene konkluderer med at økt kloakktilførsel kan føre til mangel på oksygen og dannelse av hydrogen-sulfid, noe som trolig vil svekke dyreliv, fiske etc.

Kraftlinjespennet over Busepollen har vært til hinder for innseling av større fiskefartøyer til pollen. Når dette spennet blir nedlagt, kan pollen nyttes som havn for større båter.

c. Konklusjon/vedtak.

Det må føres en restriktiv holdning til forurensende virksomhet i eller omkring Heimarkspollen, ut fra målet om å ta vare på verdifulle produksjonsområder og potensielle akvakulturområder. Det bør føres kontinuerlig kontroll med resipientforholdene i pollen, særlig i de dypere deler.

Ved omlegging av kraftlinjetraseen til østsiden av Busepollen, må det gamle spennet fjernes slik at pollen kan nyttes til fiskehavn.

4.3. Fiske, akvakultur og ringvirkninger av næringsvirksomhet på sjø.

Vi har valgt å behandle interessene fiske, akvakultur og ringvirkninger i samme hovedkapittel og på ett temakart for å understreke sammenhengen mellom disse interessene. Dessuten utgjør disse aktivitetene en næringsmessig grunnpilar i kommunen.

4.3.1. Fiske.

a. Registreringer.

Havfiskeflåten leverer de største fangstmengdene og er det viktigste og dominerende fisket i Austevoll. Kyst- og heimfiske utgjør bare en liten andel av næringsfiskeriene. De fleste som er sysselsatte i kystfisket er trygdede og/eller pensjonerte fiskere eller personer som har dette som binæring. Innen planområdet er det mange gode fiskegrunner. Lokalbefolkningen driver småfiske for matauke og husholdningsbruk. Hyttefolk og tilreisende driver fritidsfiske fra båt i sommerhalvåret.

De beste fiskeplassene er konsentrert i områdene indre Heimarkspollen, skjærgårdsområdet sør for Hundvåkøy og omkring holmene på vestsiden av Drøna.

Spesielle fiskeriinteresser som lakseretter og kaste-/låssettingsvåger er registrert. Det er 5 lakseretter innen området. Totalt er der registrert 26 kaste- og låssettingsvåger, hvorav 6 har kommunal prioritering: Knasvåg (9), Hovardsbogen (21), Rongane (29), Skiparvik (30), Motegangshola (19) og Heimarksvik (19). (N = 103).

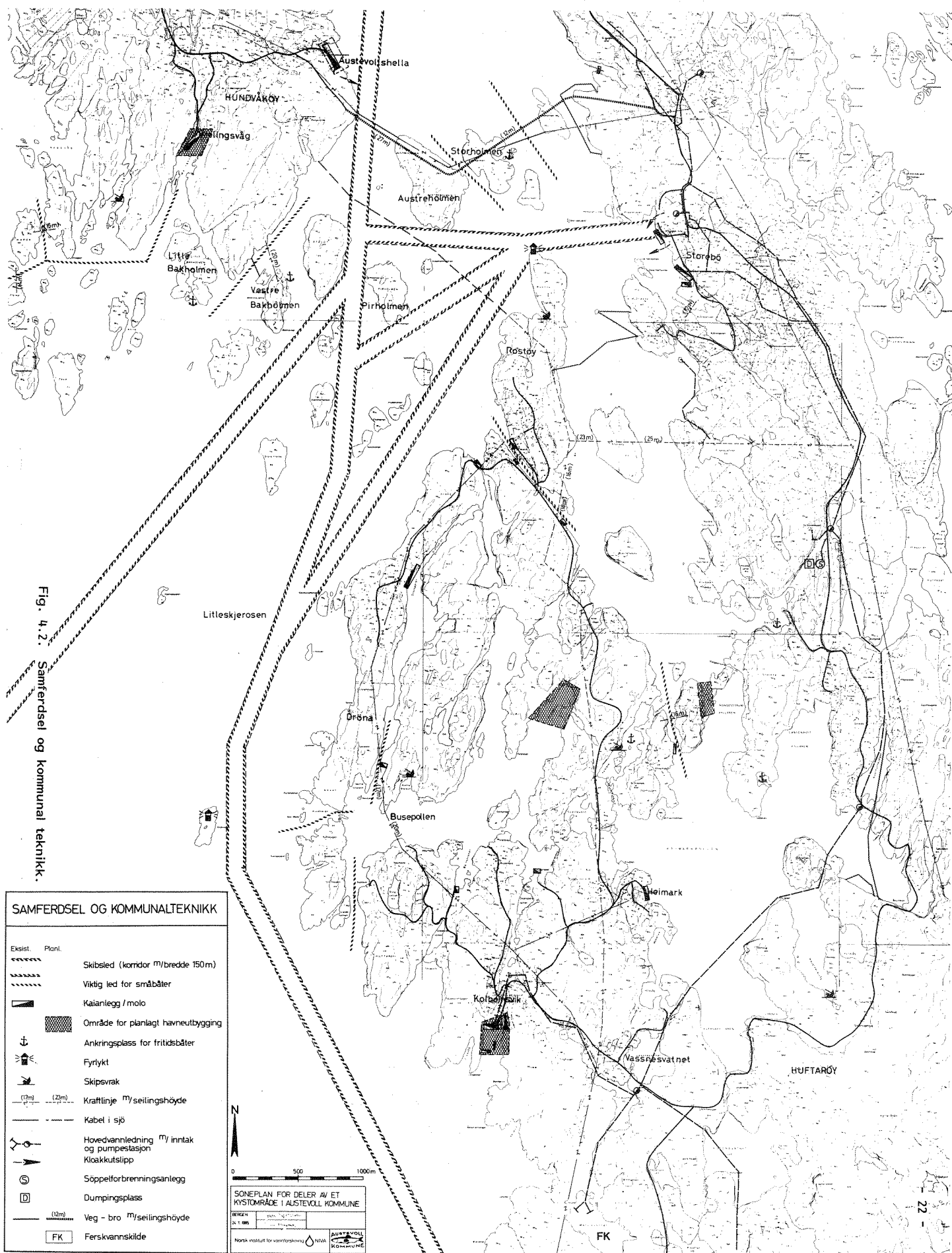

Fig. 4.2. Samferdsel og kommunal teknikk.

SAMFERDSEL OG KOMMUNALTEKNIKK

Eksist.	Plant.	
		Skipsled (korridor m/bredde 150m)
		Viktig led for småbåter
		Kaianlegg / molo
		Område for planlagt havneutbygging
		Ankingsplass for fritidsbåter
		Fyrlykt
		Skipsvrak
		Kraftlinje m/seilingshøyde
		Kabel i sjø
		Hovedvannledning m/ inntak og pumpestasjon
		Kloakkutslipp
		Søppelforbrenningsanlegg
		Dumpingplass
		Veg - bro m/seilingshøyde
		Ferskvannskilde

0 500 1000m

SONEPLAN FOR DELER AV ET KYSTOMRÅDE I AUSTEVOLL KOMMUNE

REGION 21 1 886

AVSTEVOLL KOMMUNE

Norsk institutt for vannforskning

Havforskningsinstituttet v/Akvakulturstasjonen i Austevoll har satt ut torskelyngel i pollområdene som et forsøk på å styrke den naturlige fiskebestanden. Det er tilsammen satt ut ca. 7200 torskelyngel i planområdet og det planlegges satt ut nye 10.000 yngel i løpet av høsten 1984.

Tidligere ble garn, nøter og annet utstyr tørket på såkalte notvoller, men dagens garn- og notkvalitet av kunstfiber har gjort dette unødvendig og disse plassene er derfor ikke tatt med i registreringen.

b. Vurdering.

Austevoll kommune ønsker å prioritere fiskeriinteressene. Fiskerinemnda har gjennom henstilling fått formannskapet til å vedta en anmodning til bygningsrådet om i størst mulig grad å ta hensyn til fiskerinæringen sine interesser når den behandler søkander om bruk av areal i området.

Den nye saltvannsfiskeriloven av 3. juni 1983 regulerer primært næringsutøvelsen i fisket, men gir gjennom §27 og hjemmel til å regulere andre aktiviteter som kommer i konflikt med fiskeriinteressene. Fiskeriinteressene i planområdet er av et betydelig omfang, men hvor mye som fiskes opp bli ikke registrert. Verdien av dette fisket ligger både på et økonomisk/næringsmessig og på et rekreasjons- og opplevelsesmessig plan.

Rent næringsmessige interesser knytter det seg til kaste- og låssettingsvågene og lakserettene. Dette er flerbruksområder sålenge anlegg ikke er satt ut, men fiskeinteressene har prioritet til området.

I områder der det drives fiskeforskning/utsetting av torskelyngel, kan andre aktiviteter normalt foregå uten at det får uheldig virkning. Unntatt fra dette er sterkt forurensende aktivitet og oppankring av båter med bunnfeste.

c. Konklusjon/vedtak.

De registrerte kaste- og låssettingsvågene bør vurderes som strand og sjøområder med særlige fiskeriinteresser. Bruk til andre formål bør vurderes nøye i de enkelte tilfeller i samarbeid med fiskerinemnd og fiskerlagene.

Områder for fiske/fiskegrunner og områder for fiskeforskning bør primært forbeholdes disse interessene, men prosjektgruppen har ikke funnet det nødvendig å avsette særskilt areal til disse bruksformene i planen.

Tabell 4.2

Kaste- og låssettingsplasser i planområdet.

Nr.	Navn	Prior.nr.	Bruksområde			Lås	Kast
			Sild/Brisling	Pale	Makrell		
27	Ytre Makkhamn		N	L	N	X	X
28	Bråddvik		N	L	N	X	X
29	Vestre Bakholmen			M		X	X
30	Litle Flatøy		N		L	X	X
31	Risøysund		N	L	N	X	X
32	Risøyvik		N	L	N	X	X
33	Melingsvåg		L	L	L	X	X
34	Følesvåg		N	L	N	X	X
35	Håvardstangen	21	N	L	M	X	X
39	Knasvågen	9	N	L	M	X	X
40	Søre Rongen		N	L	M	X	X
56	Matvik		L	L	L	X	
57	Bømbervik		L	L	L	X	
58	Kolbeinsvik		L	L	L	X	
59	Ølnavåg		L	L	L	X	X
60	Skiparvik	30	N	N	M	X	X
61	Djupevik		N	N	N	X	
62	Bogen		L	L	L	X	X
63	Motegonshola	19	N	M	M	X	
64	Heimarkvik	19	N	M	M	X	X
65	Småstraumen		L	L	N	X	X
67	Kvernastøa		L	L	N	X	X
68	Lødalsvik		L	L	N	X	X
69	Rongestraumen	29	L	L	N	X	X
70	Bjåneshola		L	L	L	X	X
71	Hauglandsvågen		L	L	L	X	X

S = Svært mye brukt

M = Mye brukt

N = Noe brukt

L = Lite brukt

Kilde: Registreringsliste, Austevoll Fiskerinemnd.

4.3.2. Akvakultur.

a. Registreringer.

Det er registrert 12 anlegg for laks og ørretoppdrett, 5 blåskjellanlegg og 4 østersanlegg. Alle fiskeanleggene har mærdrift med konsesjonsvolum på 5.000 m³, med unntak av Austevoll Marine Farming som har et samlet volum på 10.000 m³ fordelt på to lokaliteter. Det er gitt tillatelse til en økning i konsesjonsvolumet på 3.000 m³ pr. enhet. Dette vil skje ved utvidelser på eksisterende lokaliteter eller ved nylokaliseringer/flyttinger.

Det ligger pr. idag 4 anlegg for edelfisk i skjærgårdsområdet sør og øst for Hundvåkøy, 1 anlegg på vestsiden av Rostøy, 1 anlegg i Busepollen, 5 anlegg i ytre Heimarkspoll og 1 anlegg på østsiden av Indreholmen.

Blåskjellanleggene er lokalisert til pollene. Det finnes 2 blåskjellanlegg i Busepollen, og 3 anlegg i indre del av Heimarkspollen. Alle anleggene er ute av drift og ligger brakk.

Østersanlegg finnes i Drønspollen som har 2 anlegg, hvorav det ene er ute av drift. Det ligger 1 anlegg i Hillavågen i indre Heimarkspoll, 1 i Busepollen og 1 i ytre Heimarkspoll.

Hytropollen i ytre Heimarkspoll nyttes som basseng for torskeoppdrett på forskningsbasis.

Det er registrert interesse for oppdrett av marin yngel i enkelte kystnære ferskvatn i området. Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt har foretatt en undersøkelse av mulige lokaliteter i Hordaland. Innen planområdet er Vassnesvatnet og Svartavatnet vurdert som egnet. Fiskevatnet og Kvednavatnet er vurdert nyttet som ferskvannskilder for overføring av vatn til yngelanlegg i kunstige basseng.

For oppdrett av østersyngel er Austmunnevågen og Makkhamn registrert som henholdsvis meget god og mulig lokalitet ut fra naturforholdene.

Drønsstraumen (nordre del av Drønspollen) er registrert som mulig egnet lokalitet for oppdrett av marine fiskearter som torsk, kveite, piggvar, etc. Pollen har smale innløp som er lett å stenge av. Drønspollen er vurdert som egnet for oppdrett av kamskjell.

b. Vurdering.

Akvakulturnæringen er i sterk ekspansjon og det knytter seg store forventninger til utviklingen av næringen innen planområdet. Næringen setter store krav til miljø og hydrografiske forhold.

Fiskeoppdrett kan påvirke det omkringliggende miljøet gjennom opphopninger av organisk materiale fra forspill og avfall fra fisken dersom dette ikke blir oppløst eller transportert vekk fra området.

Kravet til lokaliteter når det gjelder vannutskiftning, dybdeforhold, avskjerming etc. begrenser valg av området ut fra naturforholdene.

Innen planområdet er det først og fremst skjærgårdsområdet (øyene og holmene mellom Huftarøy og Hundvåkøy samt området fra Søre Hundvåkøy og sørover til Møksterfjorden) som tilfredsstiller lokaliseringskravene og som vurderes som særlig godt egnet ut fra dagens teknologiske nivå. Nye anleggstyper blir konstruert for å tåle større belastninger fra vind og bølger og mer åpne sjøområder vil trolig bli tatt i bruk etterhvert. Pollene/terskelområdene vurderes som mulige lokaliteter dersom visse forutsetninger m.h.t. oppsamling av avfall osv. oppfylles. Deler av disse områdene kan da tas i bruk, med unntak av områder der det er fare for oppvelling av råttent bunnvann.

Områdenes kapasitet for fiskeoppdrett har en lite kunnskap om. Det knytter seg særlig usikkerhet til faren ved sykdomssmitte der anlegg ligger samlet.

Næringen vokser ikke bare i størrelse og volum, men også i antall driftsformer. Det eksperimenteres med oppdrett i andre anleggsformer som bl.a. minsker forurensningsproblemene. Anleggene er også etterhvert blitt mer flyttbare slik at det kan drives en form for "seterdrift". Systemer med poser under mærene for oppsamling av forspill og avfall er under utprøving. Oppdrett i landnot på jevnt skrånende sandbunn vurderes som et alternativ sammen med konvensjonell mæredrift. For oppdrett i større målestokk kan hele sund og poller stenges av.

Forsøk med landbaserte anlegg har også vært drevet med gode resultater. Fordelene med slike anlegg er at oppdretteren får bedre kontroll med miljøfaktorene og derved hele produksjonsprosessen. Investeringskostnadene for slike anlegg er høyere enn for sjøbaserte anlegg, men driftskostnadene blir betydelig lavere.

Oppdrettsnæringen trenger derfor flere alternative lokaliseringmuligheter. Det forventes vekst først og fremst innen den tradisjonelle delen av næringen med laks og ørret i mærer. Samtidig er det mulig å se konturene av en fremtidig utvikling med større variasjonsbredde og nye lokaliseringsbehov.

For ikke å ødelegge mulighetene for en slik fremtidig utvikling må en allerede idag beskytte slike områder som kan få betydning for akvakultur.

Yngelproduksjon er avgjørende for videre produksjon av fisk. Gode lokaliteter er sterkt begrensede. Havforskningsinstituttet v/Akvakulturstasjonen i Austevoll har innledet forhandlinger med grunneiere om bruk av Vassnesvatnet til oppdrett av marin yngel. Bruk av ferskvannsbasseng er et relativt drastisk naturinngrep som bl.a. fører til økologiske forandringer i og omkring lokaliteten. Dette kan i enkelte tilfeller føre til konflikt med andre brukerinteresser i området.

For å beskytte lokaliteter har en i denne planen funnet det nødvendig å foreslå restriksjoner når det gjelder all annen aktivitet innen en sone på 100 m fra anlegget/bassenget. For ferskvatn bør det knyttes restriksjoner til forurensende aktivitet innen hele nedbørsfeltet, da utslipp høyt oppe i et vassdrag kan få konsekvenser for et yngelanlegg lenger nede.

Overføring av ferskvannskilder til yngeloppdrett i kunstige basseng bør overveies m.h.t. konsekvenser i tilfeller der vatn også nyttes til drikkevannskilde. En overdreven uttapping kan føre til uheldige konsekvenser for brukere og miljø.

c. Konklusjon/vedtak.

Prosjektgruppen mener at det er riktig å tilgodese akvakulturnæringens arealbehov ut fra dens forventede betydning. Skjærgårdsområdet mellom Huftarøy og Hundvåkøy samt området fra Søre Hundvåkøy sørover til Møksterfjorden bør på bakgrunn av faglige egnethetsvurderinger, forbeholdes akvakulturnæringen. Det bør tas tilbørlig hensyn til skipstrafikken i området og friluftinteressene. Anlegg i området sør for Hauglandsvågen bør etableres slik at de ikke kommer i konflikt med planene om bygging av bro.

Drønsstraumen kan stenges av på egnet vis og nyttes til oppdrett av marine

arter. Konfliktene med andre brukerinteresser vurderes som relativt små selv om en avstengning vil hindre ferdsel med småbåter fra Drøna og nordover gjennom strømmen.

Austmunnevågen kan nyttes til østersoppdrett etter yngelstadiet. Prosjektgruppen rår til at pollen ikke stenges av på grunn av de konflikter dette vil skape med de etablerte interessene rundt vågen. Flere grunneiere har tilflottsrett til sine eiendommer.

Vassnesvatnet og Svartevatnet bør tas i bruk til oppdrett av marin yngel. Området bør ha buffersoner der annen aktivitet pålegges visse restriksjoner.

4.3.3. Industri og ringvirkninger av fiske og akvakultur.

a. Registreringer.

Innen planområdet finnes ett fiskemottak, Austevoll Fiskeindustri på Storebø. Anlegget har stor kapasitet for lagring, frysing og tilvirkning av fiskeprodukter. Fiskeindustrien leverer også fôr (pellets) til oppdrettsanleggene i Austevoll.

På Storebø ligger også Storebø Mek. Verksted og Storebø Notbøteri.

I Kolbeinsvik ligger Electro Automation A/S som produserer autopiloter, skipsinstallasjoner, mekaniske produkter til akvaanlegg m.a.

Andre bedrifter er Rostøy båtservice, Mek. Verksted i Oksebåsen og Naustheller Treindustri.

b. Vurdering.

Industri og næringsvirksomhet på land er for en stor del ringvirkninger av skipsfart, fiske og akvakultur.

Det planlegges utvidelser ved flere av bedriftene uten at dette vil få særlige konsekvenser for arealbruk. Det er ikke planlagt nyetableringer i planområdet, men det er avsatt industriareal i utkast til reguleringsplan for Storebø/Bjånesøy. Det er også regulerte industriarealer andre steder i kommunen som kan være aktuelle.

Fiskemottak har mye å si for kystfiskerne og oppdretterne og det er viktig at dette opprettholdes.

c. Konklusjon/vedtak.

Utbygging av industrivirksomhet vil trolig først og fremst skje ved utviding av eksisterende bedrifter. Det er samtidig ønskelig med etablering av nye bedrifter som er rettet mot andre markeder enn fiske og sjøfart ut fra målsettingen om en mer variert industristruktur. Denne planen angir ikke arealer for industri ut over det areal som er fastlagt i reguleringsplanene for Storebø/Bjånesøy.

4.4. Fritid, kultur og naturvern.

Det er en viktig oppgave å ta vare på ressurser som er med på å danne grunnleggende forutsetninger for menneskelig utfoldelse og sosialt miljø i lokalsamfunnet. Behovet for naturområder og friarealer er klart tilstede. Dette manifesteres også gjennom regional etterspørsel etter fritidsarealer og hytter i og omkring planområdet. BOF (Bergen og Omland Friluftsråd) har allerede sikret friarealer i tilgrensende områder, men foreløpig ingen i selve planområdet.

4.4.1. Fritids- og friluftslivsinteresser.

a. Registreringer.

Områder som er særlig godt egnet for ulike friluftaktiviteter er kartlagt av friluftsnemnda i kommunen og i forbindelse med ressursregistreringene til denne planen, fig. 4.4. Det finnes flere områder som er spesielt egnet for aktiviteter som bading, soling, strandhogg, bærplukking etc. Friluftsnemnda har gjort en prioritering for tilrettelegging/investeringer i friluftsområder. Innen planområdet er ett område, Levrahavet ved Storebø, prioritert som nr. 1 for tilrettelegging som badeplass.

I reguleringsplan for Storebø/Bjånespollen er Levrahavet, Store og Litle Netholmen og Presteneset/Holsundholmene lagt ut til friområder.

b. Vurdering.

Deler av området fungerer som fritids- og rekreasjonsområde for lokalbefolkningen og som fjernrekeasjonsområde for folk fra Bergensregionen. Området

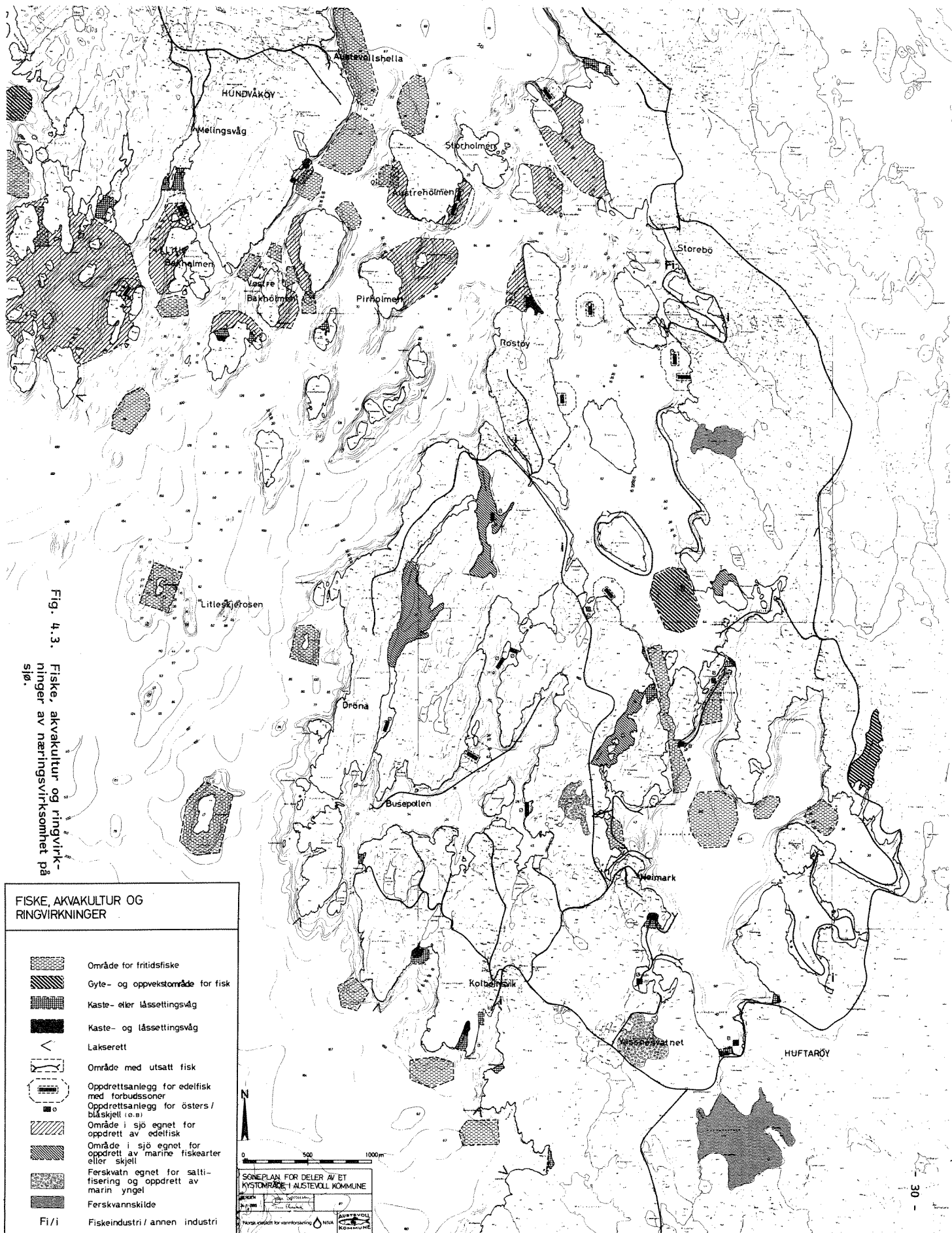

Fig. 4.3. Fiske, akvakultur og ringvirkninger av næringsvirksomhet på sjø.

FISKE, AKVAKULTUR OG RINGVIRKNINGER

- Område for fritidsfiske
- Gyte- og oppvekstområde for fisk
- Kaste- eller låsettingsvåg
- Kaste- og låsettingsvåg
- Lakserett
- Område med utsatt fisk
- Oppdrøttsanlegg for edelfisk med forbudssooner
- Oppdrøttsanlegg for østers / blåskjell (o.s.)
- Område i sjø egnet for oppdrøtt av edelfisk
- Område i sjø egnet for oppdrøtt av marine fiskearter eller skjell
- Ferskvann egnet for saltfisering og oppdrøtt av marin yngel
- Ferskvannskilde
- Fi/i Fiskeindustri/ annen industri

0 500 1000m

SONEPLAN FOR DELER AV ET KYSTOMRÅDE I AUSTEVOLL KOMMUNE

Næringsplan for vannbrukssektoren

1984

nyttes til ulike vannbaserte aktiviteter som båtliv, bading, fiske m.v. og ellers soling, bærplukking og turgåing. Økning i antall fritidsbåter og nærheten til Bergensregionen medfører båtutfart, spesielt i helgene, til området. Disse brukergruppene nytter ilandstigningsmuligheter på holmer og skjær og har trolig mindre behov for tilrettelagte områder. Behovet er større når det gjelder mer servicerettede tiltak som marinaer, overnattingssteder, kaféer etc.

Lokalbefolkningen har særlig behov for friarealer/nærområder tilknyttet bosetningskonsentrasjonene. I reguleringsplanene for Storebø-området inngår områder med friarealer, bl.a. Levrahavet som friluftsnemnda har prioritert.

c. Konklusjon/vedtak.

Friluftsområdene ved Storebø som er prioritert av friluftsnemnda bør sirkes av kommunen og tilrettelegges for bruk. Et utvalg av de best egnede friluftsområdene bør ligge mest mulig urørt som naturområder med spesielle friluftsjnteresser. Dette gjelder for Tobbenesvågen, Tangen, Naustheller- våg, Indre Busepollen og Vestre Storevik.

Prosjektgruppen har i planen valgt å ikke avsette areal til friområder i de delene av planområdet som bør særlig forbeholdes akvakulturinteressene. Det må likevel tas tilbørlig hensyn til friluftsjnteressene i området, spesielt m.h.p. lokalisering av oppdrettsanlegg og andre faste installasjoner.

4.4.2. Hytter og naust.

a. Registreringer.

Det er registrert to hytteområder: Fleskeryggen og Blåsterneset. Enkelt- hytter ligger ellers spredt i området, særlig i strandområdet omkring Heimarkspollen. Det er tidligere gitt en rekke dispensasjoner fra vedtekt til §82 etter Bygningsloven og fra strandplanloven ved fradeling av hyttetomter.

Det planlegges regulert hyttefelt ved Hestevik.

Naust ligger delvis i tilknytning til den faste bosetningen eller sammen med hytter i strandområdene. Områder med konsentrasjoner av naust er: Austevollshella, Melingsvåg, Hauglandsvågen, Bjånespollen, Selvågen, Austmunne- vågen, Heimark, Drøna og Kolbeinsvik.

b. Vurdering.

Eksisterende hyttebebyggelse ligger for en stor del på strandarealer som er lett tilgjengelige og farbare. Hytter båndlegger derfor deler av det beste og mest anvendelige arealet i området.

Det er et relativt stort press på området for å få bygge hytte. Etterspørselen kommer dels fra folk som har flyttet fra Austevoll med slektsforbindelse i kommunen og dels fra andre fra Bergensregionen uten spesiell tilknytning til området.

Den økonomiske gevinsten av hytte-bebyggelsen er relativt liten. "Hytte-skatten" utgjør ca. 75,- kr pr. hytte. Hyttefolk støtter servicenæringen, men gir også problemer i form av overbelastning av ferjesamband, økt forurensning etc.

I følge de overordnede målsettinger for planen er hytteinteressene underordnet andre næringsmessige interesser. Utviklingen innen fiske og akvakultur med stadig nye driftsformer, gjør det nødvendig å beskytte visse typer areal for å hindre båndlegging av ressursene. Fiskerinemnda i Austevoll har anmodet bygningsrådet om å føre en restriktiv politikk i hyttesaker.

c. Konklusjon/vedtak.

Hyttebygging bør skje ved utfylling av eksisterende hytteområder på Fleskeryggen og Blåsterneset. Hyttebygging kan skje etter reguleringsplan i området ved Hestevik når denne er stadfestet.

Prosjektgruppen har avsatt området Stolane sør for Selvågen til hyttebebyggelse. Konfliktgraden med andre interesser synes her å bli minimal. Det må utarbeides reguleringsplan for området.

Holmene/øyene i området ser idag ut til å bli en særlig viktig ressurs for oppdrettsnæringen. Prosjektgruppen rår til at det ikke bør fradeles hytte-tomter eller bygges nye hytter på holmene.

4.4.3. Naturvern.

a. Registreringer.

Det finnes ett naturvernområde, et myrreservat på 270 da. av verneverdi for landsdelen. Området ligger ved Langevatnet på Huftarøy.

I fylkesplanen er registrert et verneverdig furuskogområde/beiteområde for villsau på østsiden av Kvednavatnet.

Det er registrert tilsammen 5 verneverdige områder for sjøfugl i Austevoll, men ingen av disse ligger i soneplanområdet.

b. Vurdering.

Naturverninteressene i området er foreløpig ikke fullstendig kartlagte. Dette gjelder spesielt områdene på sjøsiden. Det bør vurderes om det også skal opprettes verneområder på sjø, f. eks. oppvekst og gyteområder for fisk - biologiske produksjonsområder som bl.a. har avgjørende betydning for næringsgrunnet. I den sammenheng bør det avklares hvilken type vernestatus som er mest hensiktsmessig - også sett fra et brukermessig synspunkt.

En kommunal registreringsnemnd (1974/75) har listet opp naturområder som bør ligge slik de er idag:

- Austmunnevågen på Huftarøy
- Kyldrane med innløp
- Heimarkspollen med omkringliggende områder

For å ta vare på villsauen som driftsform/genetisk ressurs, er det viktig å forvalte og holde beiteområdene i hevd, samt å organisere driften av villsauen.

c. Konklusjon/vedtak.

I områdene registrert av registreringsnemnda (74/75) bør arealbruksformer som ødelegger naturlandskapets verdi unngås.

Furuskog og beiteområdet på Søre Huftarøy som er registrert i Fylkesplanen bør vurderes nærmere med hensyn til vern. Verneform og konsekvenser for brukere og grunneiere må avklares.

Naturverninteresser/biotoper på sjøsiden må kartlegges nærmere og aktuelle vernekriterier fastsettes.

4.4.4. Fortids- og kulturminner.

a. Registreringer.

Det er registrert fortidsminner i Storebøområdet (Hist. Museum 1968) og

kulturminner flere steder i planområdet (Registreringsutvalget 75/76).

Gamle naust finnes mange steder i området. I Storebø - Sjasundet - Bjånespollen ligger flere bevaringsverdige naust.

På Vestre Bakholmen ligger et av de eldste gjestgiverstedene i Hordaland (ca. 1650). På Pirholmen ligger et gammelt fyrhus.

Gamle sjømerker er ikke registrert. Skipsvrak og gamle steinbrudd er kartlagte, men en kjenner ikke til om disse har noen verdi vernesammenheng.

b. Vurdering.

Den nære kontakten med sjø gjør at mange kulturminner er knyttet til aktiviteter som fiske, fangst og samferdsel på sjø. Gamle sjøboder og naust er en viktig del av det gamle kulturlandskapet i området. Gjenstander og inventar er også deler av dette.

Bakholmen gjestgiversted og Pirholmen fyrhus er av særlig interesse. Det hadde vært ønskelig å aktivisere disse stedene ved f.eks. å lage et levende sjøbruksmuseum. De er idag privateide. Bakholmen leies ut som fritidshus til bedrifter.

Det er vanskelig å avgjøre hvilke kulturminner som bør vernes. Det foreliggende registreringsmateriale bør kunne danne grunnlag for arbeidet med en verneplan.

c. Konklusjon/vedtak.

Bakholmen gjestgiversted og Pirholmen fyrhus bør ivaretas som kulturminner og ikke nyttes til formål som ødelegger stedets egenart og verdi.

Verdien av gamle naust og andre faste kulturminner må kartlegges videre og eventuelt kunne ut i en verneplan.

4.5. Naturressurser og brukspotensial i området.

Dette kapittelet med tilhørende kart, fig. 4.6, har primært som siktemål å peke på de ressurser som ikke er tenkt aktivisert eller vernet i selve planen, men som kan ha interesse i framtiden m.h.p. utnytting/forvaltning.

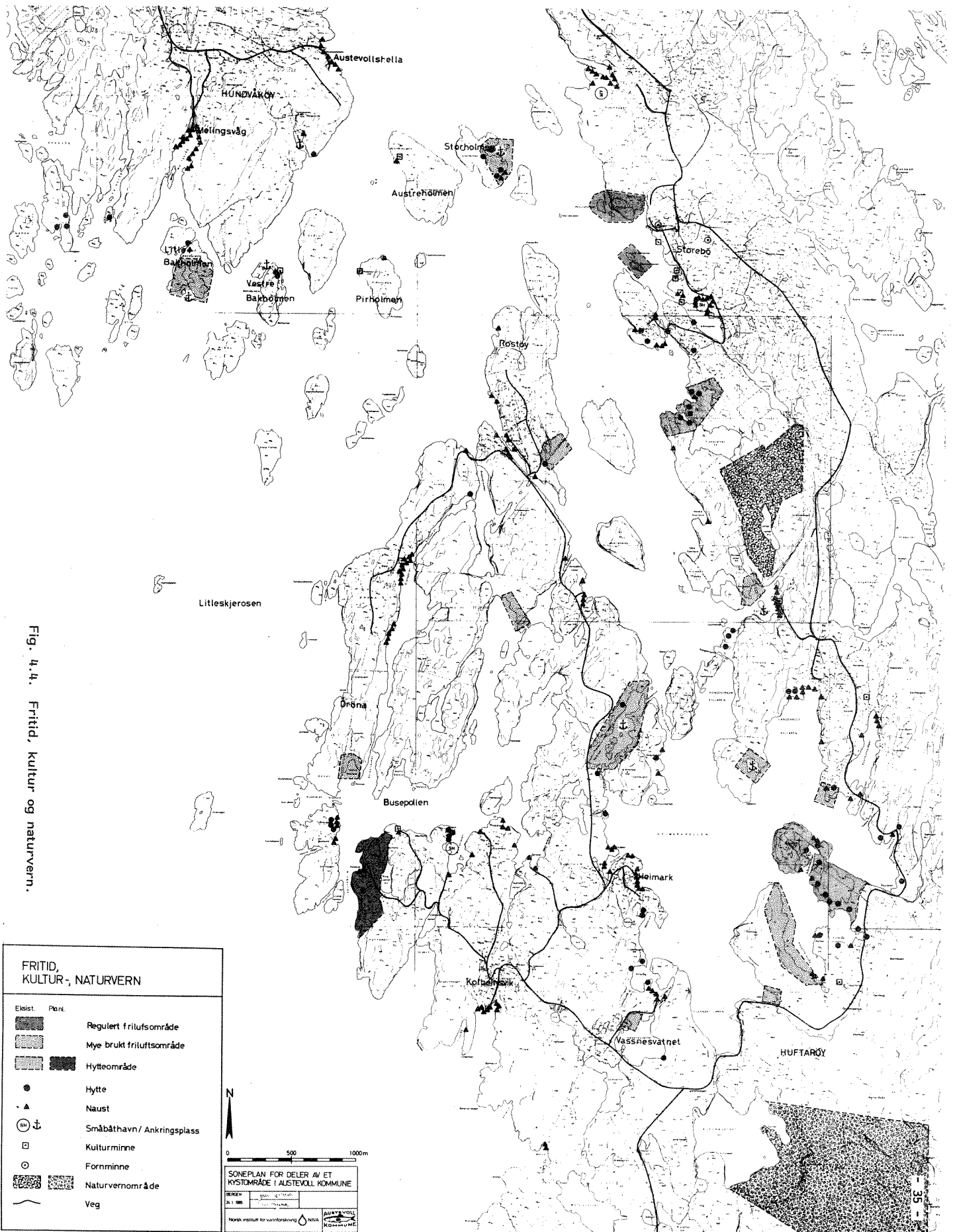

Fig. 4.4. Fritid, kultur og naturvern.

a. Registreringer.

Strandklassifisering.

Aktiviteter knyttet til strandområdene stiller ulike krav til strandkvalitetene. Bading f.eks. stiller krav til overflateheldning, overflatens ruhet (sand, grus, blokker, svaberg), eksposisjon mot vind og sol etc. Skal man si noe om strandens egnethet til forskjellig bruk må man vite:

- a) hvilke krav aktiviteten stiller
- b) strandens beskaffenhet

Det ble i dette tilfelle foretatt en inventering av strandområdene spesielt med henblikk på overflatehelning og ruhet som nok er de faktorer som i størst grad begrenser brukspotensialene. Strendene ble delt inn i 3 helningsklasser og 3 klasser for ruhet som i kombinasjon kan gi 9 ulike strandtyper.

Tabell 4.3. Opplegg til inventering av strandområder.

HELNINGSKLASSE	GJENNOMSNIITTS- HELNING	RUHETSGRAD		
		1 Liten	2 Middels	3 Stor
I	0° - 15°	6	5	4
II	15° - 30°	4	3	2
III	over 30°	0	0	1

Kilde: Bennett, R.G. 1976: Opplegg til inventering og vurdering av strandområder på Vestlandet.

Tabellen viser poengfordeling for de 9 strandtypene, strender med lav helningsvinkel og liten ruhetsgrad får 6 verdipoeng, mens strender som er ufremkommelige eller farlige får 0 poeng. De 9 strandtypene er for vårt formål slått sammen til 4 klasser:

- I/1 og I/2 = Meget god tilgjengelig strand
- II/1 og II/2 = Tilgjengelig strand
- I/3 og II/3 = Vanskelig tilgjengelig strand
- III/1 - III/3 = Utilgjengelig strand

Fig. 45 viser eksempler på ulike strandtyper. Kartleggingen viser at store deler av strandlinjen innen området er utilgjengelig eller vanskelig tilgjengelig strand. Stedvis finnes små, lune viker eller slakt, skrånende svaberg

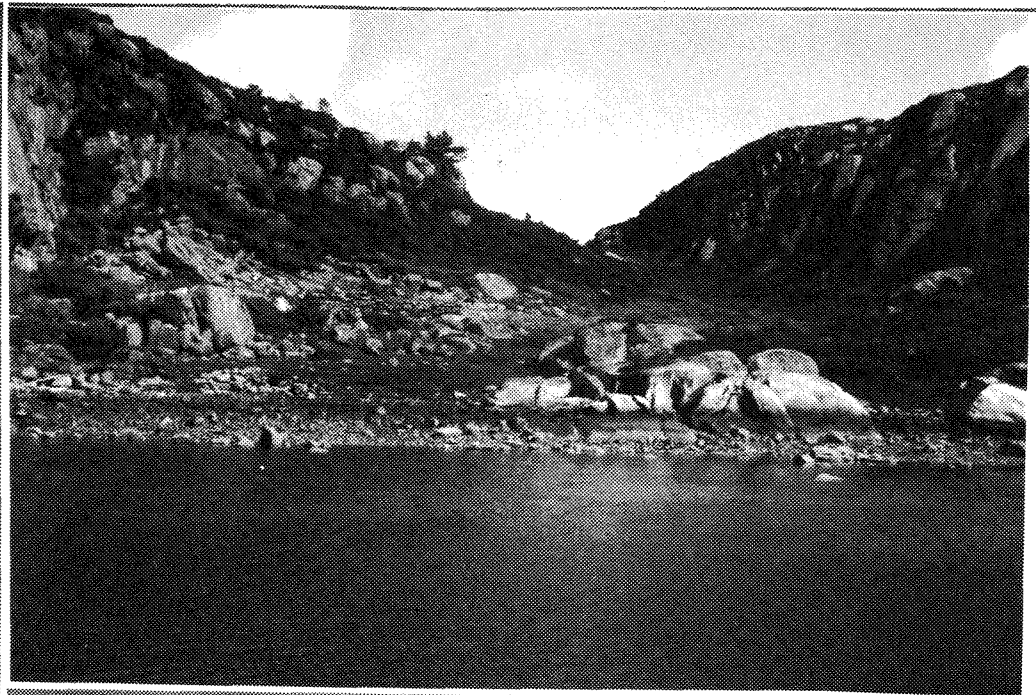
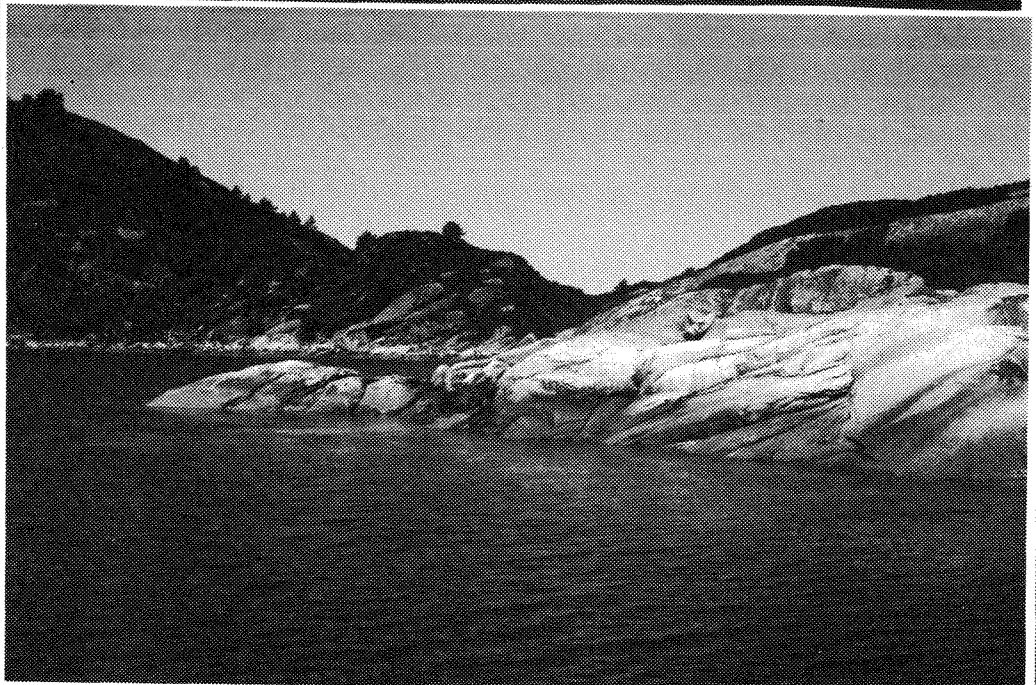

Fig. 4.5.

I/1-II/2
strand

II/2
Strand

Dominerende
III/3
strand med
I/2 strand
i den vesle
vika

med lettere tilgjengelig strand. En stor del av denne lettere tilgjengelige strandtypen er imidlertid bebygget eller privatisert ved at det er bygget hytter og naust på stranden.

Kotering av sjøbunnen.

Med utgangspunkt i Sjøkartverkets hydrografiske originaler er der foretatt en kotering av sjøbunnen. Koteringsen bygger på resultater utarbeidet i tilknytning til forskningsprosjektet "Kystsonkartlegging i Flora kommune". Koteringsen er foretatt med to ekvidistanser, 10-meters koter ned til 50 meters dyp, og 50-meters koter på dyp over 50 meter. Dette sjøkartet gir et meget godt inntrykk av sjøbunnens topografi, noe som har stor betydning for flere bruksformer på sjøsiden, f.eks. akvakultur. Sjøområdenes ulike dybdeforhold kan lett sees, og poller og terskelfjorden med begrenset vannutskiftning kan identifiseres. I planområdet har f.eks. Indre Heimarkspoll et fordypet basseng ned til 120 m, mens terskelområdet bare er ca. 10 - 20 m dypt. De fleste pollene har trange innløp og ligger skjermet for vind og bølger.

Maringeologi

Det foreligger meget ufullstendige data når det gjelder maringeologiske ressurser. Det eneste som foreligger er tilfeldige registreringer av skjell-sandforekomster. For en fullgod registrering av ressurspotensialet forutsettes det at maringeologiske ressurser registreres.

Fiske- og produksjonsområder.

Via nøkkelinformanter (fiskerirettleiar m.fl.) er det foretatt registrering av gyte- og oppvekstområder for villfisk (fig. 4.6 - MY-områder). Disse registreringene bygger imidlertid ikke på systematisk kartlegging, og må derfor ansees som ufullstendige. På samme måte er mye brukte fiskeområder registrert, både områder for næringsmessig kystfiske og fritidsfiske.

Områder for akvakultur.

Områder som regnes som spesielt godt egnet for ulike typer akvakultur er registrert. Vi har konsentrert oss spesielt om laks og ørret og trukket ut de områder som egner seg godt på bakgrunn av lokaliseringskriterier som f.eks. strøm, dybde og skjerming. Særlig godt egnet er skjærgårdsområdet mellom Huftarøy og området Søre Hundvåkøy - Møkster-fjorden. Her har en gunstige strømforhold og god vannutskiftning og mange lokaliteter med tilfredsstillende skjerming mot vind og sjø.

Viktige kriterier ved lokalisering av oppdrettsanlegg er bl.a. god strøm og dybde, slik en finner i mer åpne sjøområder. Dersom det utvikles anleggstyper som kan tåle de påkjenninger som oppstår i eksponerte områder, vil trolig behovet øke for slike sjøarealer til akvakulturformål.

De større pollene som Heimark, Drønspollen m.fl. er vurdert som noe mindre egnet for oppdrett av laksefisk i mærer, men kan bli mer aktuelle lokaliteter dersom visse forutsetninger m.h.t. driftsform oppfylles. Problemet idag er akkumulering av avfallsstoffer og forspill under mærene p.g.a. liten vanngjennomstrømming, noe som kan medføre utvikling av giftige gasser som igjen forårsaker fiskedød. Områder spesielt egnet for laks og ørret-oppdrett er vist på fig. 4.6.

Det er også samlet inn opplysninger om områder som er egnet til oppdrett av andre arter. Det kan her spesielt nevnes Austmunnevågen som er vurdert som svært godt egnet for oppdrett av østersyngel. Her kan vannutskiftningen lett reguleres, og der er god tilførsel av næringssalter. Likeledes er Makkhamn (Hundvåkøy) vurdert som mulig lokalitet for østersyngel.

Av andre områder som er registrert kan nevnes nordre del av Drønspollen (Drønsstraumen) som kan være egnet for oppdrett av marine arter. Pollen er lett å stenge, har jevn sandbunn og tilfredsstillende hydrografiske forhold. Drønspollen er vurdert egnet for oppdrett av kamskjell. Ellers er det tatt med ferskvann egnet for oppdrett av marin yngel. Det forutsettes da at ferskvannet skiftes ut med saltvann. Disse registreringene bygger på et prosjekt utført av Havforskningsinstituttet. Innen planområdet er det særlig to vatn som er aktuelle - Svartavatnet og Vassnesvatnet.

Ferskvannskilder for settefiskanlegg er også vurdert, og to vatn, Kvednavatnet og Fiskevatnet har tilfredsstillende vannkvalitet og volum.

Arealer på land.

Registreringene på land bygger i hovedtrekkene på generalplanenes registreringer, og for mer detaljert informasjon viser vi til denne. Når det gjelder produksjonsgrunnlaget på land er bergartene jevnt over sure granitter og gneisser som forvitrer lite. De eksponerte områdene i vest har mye fjell i dagen og skrint jorddekke i fordypningene. Jorddekkets tykkelse øker mot indre deler av Huftarøy der vegetasjonen blir mer høyvokst og sammenhengende.

På landsiden er gamle steinbrudd registrert. Ingen av bruddene er i drift idag. Områder med dyrket mark er likeledes kartfestet, både areal som er i drift og areal som tidligere har vært dyrket, men nå ligger brakk. Skog- og beiteområder (utmark) er ikke tatt med.

Eksisterende og foreslåtte verneområder er også tatt med.

b. Vurderinger.

Strand.

Generelt kan vi si at de best tilgjengelige strandområdene kan nyttes til flest bruksformål, og derved også er de mest etterspurte. Lett tilgjengelig og farbar strand er en begrenset ressurs innen planområdet. Dette skyldes dels naturgitte forhold, dels fordi denne strandtypen allerede i stor grad er tatt i bruk til ulike formål. Konkurransen om de gjenværende, ubrukte strandarealer av denne typen er nå stor, og kommunen bør vurdere nøye før ytterligere arealer av denne typen båndlegges.

Vanskelig tilgjengelig strand er også en nyttbar ressurs. Områder med bratt strand har ofte gode dybde- og strømforhold i sjøen utenfor. Dette gir egnede lokaliteter for fiskeoppdrett. Det er en klar fordel å legge anlegg til slike områder med få andre brukerinteresser siden fiskeoppdrett i mærer er en særbruksform som ikke lar seg forene med annen bruk på samme sted.

Bølgekraftverk kan også bli en framtidig bruksform på denne type areal, og da helst på særlig eksponerte lokaliteter.

Gyte- og oppvekstområder for fisk (MY).

Det er registrert to områder, ett vest for Knasvåg (Hundvåkøy) og ett ved Klubben i ytre Heimakrspoll. Områdene er viktige produksjonsområder og er av avgjørende betydning for framtidige fiskeressurser i området.

Områder for oppdrett av østersyngel (ØY).

Austmunnevågen er vurdert som meget godt egnet ut fra naturgitte forhold til oppdrett av østersyngel. Østersyngel avsetter seg pelagisk på samletau etter at en lokalitet er avsperrret og har fått et ferskvannspeil i øvre lag (drivhuseffekt) og etter at morøsters plantet i pollen har gytt.

En avsperring av pollen vil imidlertid medføre store restriksjoner på ferdsel i området og det ansees ikke som sannsynlig å aktivisere denne ressursen

idag ut fra de brukerkonflikter som ventes å måtte oppstå. Pollen utgjør likevel en verdifull ressurs dersom en bruksendring skulle bli aktuell.

Makkhamn er vurdert som mulig egnet lokalitet for oppdrett av østersyngel. Pollen er også en god naturlig småbåthavn. Det må tas stilling til hvilket formål området skal prioriteres til før ressursen aktiviseres.

Områder egnet for oppdrett av laks og ørret (LØ).

Kartet viser områder som er vurdert som særlig godt egnet for oppdrett av edelfisk ut fra parametre som strøm, dybde og avskjerming. Skjærgårdsområdet tilfredsstillende alle disse kravene. Pollene vurderes som mindre egnet idag, men kan bli aktuelle lokaliteter dersom visse forutsetninger m.h.t. driftsform oppfylles. Problemet idag er at liten vanngjennomstrømming ikke løser opp avfallsstoffene som så akkumuleres under mærene. Disse stoffene kan avgi giftige gasser og forårsake plutselig fiskedød.

Områder egnet for oppdrett av marine arter (MA).

Nordre del av Drønspollen (Drønsstraumen) vurderes som egnet til oppdrett av ulike arter marin fisk. Pollen er lett å stenge, har jevn sandbunn og tilfredstillende hydrografiske forhold.

Drønspollen er vurdert egnet for oppdrett av kamskjell. Skjellene krever lokaliteter med god beskyttelse mot vind/sjø, god gjennomstrømming og høy salinitet (25 ‰). Avstengning av pollen er neppe aktuelt da dette vil hindre sjøveis adkomst til naust og bebyggelse på Drøna.

Områder egnet for oppdrett av marin yngel (MY).

Havforskningsinstituttet har kartlagt egnede lokaliteter for oppdrett av marin yngel. Lokaliteter med gode naturgitte forhold og få brukskonflikter finnes bare få steder. Innen planområdet peker Svartevatnet og Vassnesvatnet seg ut som spesielt gode lokaliteter. Slike yngel-lokaliteter er svært verdifulle for oppdrettsnæringen som er helt avhengig av tilgang på settefisk.

Ferskvannskilder for settefiskanlegg (FK).

Kvednavatnet og Fiskevatnet er vurdert som mulige ferskvannskilder for settefiskproduksjon. Vatna har tilfredsstillende vannkvalitet og volum.

Områder med friluftssinteresser (F).

Alle områder registrert og vurdert av friluftsnemnda i kommunen er tatt med:

1. Levrahavet (badeplass, må tilrettelegges).
2. Storholmen (små badeviker, tilkomst med båt).
3. Litle Bakholmen (badeområde, særlig egnet for barn).
4. Søre Rostøy (badeplass med svaberg).
5. Indre Busepollen (badeplass, fint for soling, nærhet til veg).
6. Vestre Storevik (badeplass, tilkomst med båt).
7. Tobbensvåg (sandstrand, ankringsplass).
9. Vassnesvatnet (sandfjære i ferskvatn).

Områdene Presteneset, Netholmene og Levrahavet inngår i reguleringsplanene (friorråder) for Storebø-området.

Registreringsgruppen for denne soneplanen har registrert områder med betydelige friluftskvaliteter i Nausthellervåg (badeplass, sammenhengende strand, fint bakland med muligheter for bærsanking), Tangen i indre Heimarkspoll (bading/soling fra svaberg), Kyldrane (ankringsplass m.m.) og Selvågen (ankringsplass m.m.).

Områder med naturverninteresser (NV).

Det er registrert to områder med naturverninteresser: Langevatn myrreservat (vernet etter lov om naturvern) og Søre Huftarøy skog- og beiteområde som er foreslått vernet i fylkesplanen.

c. Konklusjon/vedtak.

Som det fremgår av ressurskartet er det et stort produksjonspotensial innen planområdet. En rekke av disse ressursene vil sannsynligvis ikke bli aktivisert i planperioden. Det er derfor viktig å presisere at det tas hensyn til dette ressurspotensialet ved etablering av aktiviteter som kan påvirke/forringe ressursene. Dette gjelder spesielt for fiskeressursene, men også for friluftss- og verneressursene. Det må foretas en forsvarlig og planmessig forvaltning også av de ressursene som ikke ventes aktivisert i planperioden. Det må også foretas en nærmere registrering av de marinbiologiske ressursene.

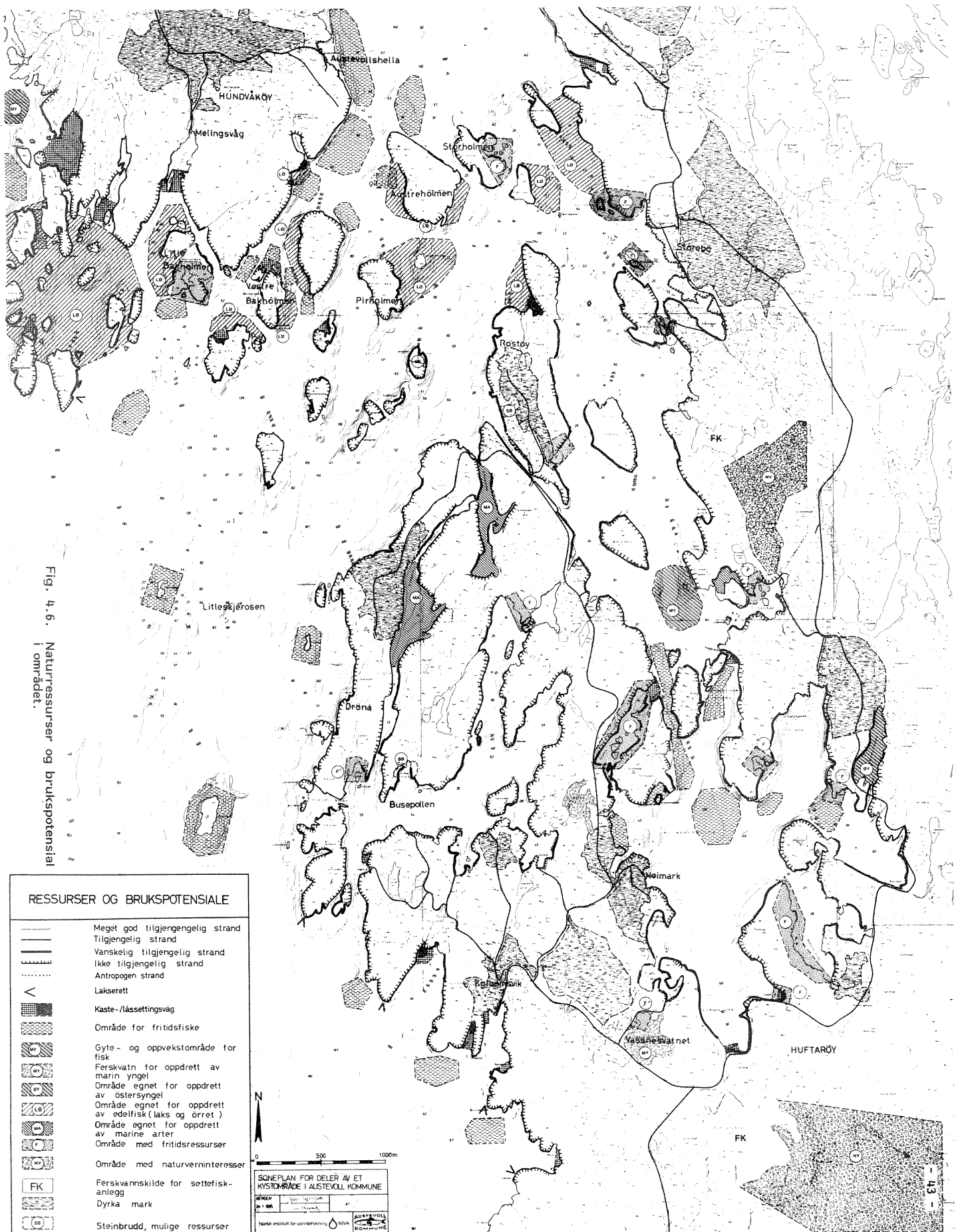

Fig. 4.6. Naturressurser og brukspotensial i området.

5. SONEPLAN - MED KONKLUSJONER OG HANDLINGSPROGRAM.

5.1. Presentasjon av soneplankartet.

Soneplanen er vist på fig. 5.1. På kartet er tegnet inn både eksisterende og planlagt bruk av arealer på sjø og land. Det er nyttet både tegnsymboler, flatesignaturer og tekst på kartet.

Planen viser de viktigste etablerte arealbruksinteresser på sjø: skipsleder, seilingspassasjer, kaste- og låssettingsvåger, lakseretter og oppdrettsenlegg med buffersoner.

Planen viser områder med eksklusiv arealbruk. På sjø legger disse aktivitetene beslag på overflateareal - i enkelte tilfeller også vannmasser og sjøbunn.

Områder der det er utarbeidet reguleringsplaner (R) og hytteområder (H) for utfylling av hytter er avmerket. For hytteområdet H4 må det utarbeides reguleringsplan.

Områder som skal være forbeholdt havneutbygging er vist (FH/SH). Grensene er trukket et stykke inn på land for å gi plass til installasjoner knyttet til havneformål.

Trasé for eventuelt broprosjekt er inntegnet ut fra eksisterende prosjektbeskrivelse (B).

Planen viser to områder for oppdrett av laks og ørret. Område LØ 1 skal hovedsakelig prioriteres til fiskeoppdrett, mens det i område LØ 2 må tas forbehold om konsekvenser av broprosjektet. Hvis alternativet bro/gjennfylling velges kan dette påvirke strømforholdene i en viss utstrekning i deler av området slik at de naturgitte potensialene for akvakultur blir endret. Beliggenheten av anleggene avgjøres gjennom konsesjonsbehandling/forhåndsgodkjenning (reguleringsplan). Grensene for områdene er trukket et stykke inn på land for å gi plass til driftsbygninger og festeanordninger. Dette fungerer også som buffersone mot andre arealbruksaktiviteter.

Andre driftsformer (MA, MY) innen akvakultur er vist med 100 m buffersone (jfr. Strandplanloven, forbud mot bygging i 100 m beltet fra strandlinjen).

I tillegg vises grensene for hele nedslagsfeltet. I enkelte områder er det tilnærmet sammenfall mellom grensene. Oppvekst og gyteområder for fisk (MY) er angitt. Det finnes to områder som er vist med 200 m buffersone.

Friluftsområder (F) er vist med avgrensning både på land og sjø. Grensene er trukket i henhold til områdenes bruksformål / potensialer (jfr. kap. 4.4.1 og 4.5).

Det er vist områder med naturverninteresser. For område NV 1 er grensene ikke fastsatte og eventuell vernestatus ikke bestemt.

5.2. Hovedkonklusjoner.

På grunnlag av resultatene av utredningsarbeidet kan følgende hovedkonklusjoner trekkes:

- Det er avdekket et stort behov for en planmessig forvaltning av ressursene i kystsonen dersom disse skal kunne utnyttes optimalt. Det må være en viktig oppgave å gi kommunene grunnlag og virkemidler for å kunne styrke denne planleggingen. Virkemidler som det er behov for i første rekke er: Lovhjemmel for planlegging på sjø og klare retningslinjer for gjennomføring, økonomisk satsing på kompetanseoppbygging innen fagfeltet.
- Kystsoneplanen er direkte koblet til og samordnet kommunens planlegging på land - og er en utvidelse av denne planleggingen utover på sjøen.
- Det er uklarheter m.h.t. eier- og bruksrettigheter i området. Dersom kommunen skal igangsette plan-tiltak i kystsonen, bør disse forholdene avklares nærmere.
- Samferdselen i området er av overordnet betydning. Rutegående trafikk må tilgodesees. Den øvrige, uformelle ferdselen må stedsvis vike for andre interesser, men viktige og mye trafikkerte sund og seilingspassasjer må holdes åpne.
- Næringsvirksomhet og bosetning i området er avhengig av ressurs-

sene i strand- og sjøområdene. Det er derfor nødvendig å forvalte disse ressursene på en måte som verner om og bevarer produktionsgrunnlaget, f.eks. vern av "dyrkbar sjø".

- Området har strand- og sjøarealer av særlig betydning for fiskeriinteressene. Fiske er viktigste næringsveg og etablerte fiskeriinteresser må fortsatt ha rettigheter til å utnytte ressursene i området.
- Innen planområdet finnes spesielt gode naturgitte betingelser for akvakultur. Eksisterende anlegg har gode driftsresultater. Akvakultur er en næring i kraftig vekst og med betydelige ringvirkninger. Næringen setter store krav til lokaliseringsfaktorene. Det er derfor nødvendig å avsette spesielt egnede områder for å møte næringens arealbehov nå og i framtiden.
- Det knytter seg både lokale og regionale friluftsjinteresser til området. Det er videre et mål å arbeide for utvikling av reiselivsnæringen. For å ivareta særlig friluftsjinteressene bør egnede områder sikres og eventuelt tilrettelegges.

5.3. Handlingsprogram.

Handlingsprogrammet er satt opp for å fastsette hvilke tiltak som bør etableres og hvilke initiativ som må tas for å gjennomføre planen.

5.3.1. Akvakultur.

Kommunen bør i samråd med fiskerinemnda og faginstitusjonene utarbeide et dimensjoneringsgrunnlag for oppdrettsområdene for laks- og ørret. Det kan så utarbeides (regulerings)plan for områdene, der anleggenes beliggenhet vises inntegnet på kart. Forholdet til konsesjonsmyndighetene og grunneierne bør avklares nærmere. En forhåndsgodkjenning av lokaliteter for oppdrettsanlegg vil lette saksgang både for brukere og administrasjon.

Det knytter seg usikkerhet til hvilke restriksjoner som bør pålegges andre brukerinteresser i og ved ferskvannsbassenger og poller som nyttes til oppdrett av marine organismer.

Det må derfor framlegges materiale som dokumenterer et eventuelt behov for buffersoner omkring anleggene/arealene, slik at det ikke oppstår usikkerhet blant tilgrensende brukere.

5.3.2. Samferdsel.

Det bør arbeides med å få prioritert fiskebåthavn i Busepollen. Selv om fiskebåthavner får statlig tilskudd bør kommunen utarbeide kostnadsoverslag for prosjektet og oversikt over konsekvenser ved eventuell utbygging.

Kommunen bør få avklart nærmere hvilke konsekvenser det foreslåtte broprosjektet mellom Huftarøy og Hundvåkøy kan få for de hydrofysiske forholdene og følgelig også for næringsinteressene i området. I den sammenheng bør også andre alternativ vurderes.

5.3.3. Fritids- og friluftslivsinteresser.

Kommunen bør utarbeide plan for opparbeiding/tilrettelegging av de foreslåtte regulerte friområdene ved Storebø.

5.3.4. Hyttebygging.

Det bør utarbeides reguleringsplan for et hytteområde ved Stolane/Tobbeneset. I planen bør inngå ankringsplass for småbåter.

5.3.5. Naturvern.

Fylket bør ta initiativ til å utrede verneinteressene for furuskog/beiteområde for villsau på Søre Huftarøy som foreslått i Fylkesplanen. Eventuell verne-status må avklares.

5.3.6. Kulturvern.

Kommunen bør i samråd med Fylkeskonservator utarbeide forslag til hvordan spesielt verdifulle kulturminner kan sikres og bevares.

5.3.7. Ressursforvaltning.

Som nevnt er planen utarbeidet på tildels ufullstendige ressursregistreringer.

Kommunen bør derfor fortsette registreringsarbeidet, særlig med henblikk på kartlegging av viktige marine produksjonsområder og submarine ressurser. Vi er idag inne i en rivende utvikling når det gjelder styrt biologisk produksjon. Områder som idag ikke kan utnyttes til næringsmessig produksjon (tekniske eller biologiske beskrankninger) vil muligens om få år være blant aktuelle områder for akvakultur. En må derfor i stor grad legge vekt på en rullerende planlegging hvor endrete biologiske og tekniske premisser stadig innarbeides.

5.4. Forslag til utforming av vedtekter.

5.4.1. Formål.

Vedtekter tilknyttet arealdisponeringer på sjø kan tenkes å ha tilnærmet samme funksjon som vedtekter for bruk av landarealet. Formålet med vedtektene er å gi kommunen hjemmel til å hindre uønsket arealdisponering eller fastsette at areal innen planområde ikke kan tas i bruk til formål som i vesentlig grad vil vanskeliggjøre den arealdisponeringen som inngår i planen. Vedtekter kan også nyttes til å gjøre planlagt arealdisponering rettslig bindende for et bestemt tidsrom eller knyttes til planens handlingsprogram for å få hjemmel til å styre tidspunkt og rekkefølgen for bruk av arealene.

5.4.2. Innhold.

For soneplanen synes det mest aktuelt å knytte vedtekter til bestemte områder for å hindre uønsket arealdisponering og sikre vilkårene for enkelte typer arealbruk som kan være sårbare m.h.t. andre aktiviteter.

Områder for oppdrett av laks og ørret.

I vedtekten bør inngå forbud mot å utøve andre aktiviteter som kan hindre eller skade planlagt bruk. En tenker her særlig på bebyggelse og montering av faste installasjoner i strandområdene eller på sjøbunnen som vil kunne skape problemer for etablering av oppdrettsanlegg. Det bør gjøres unntak for bygninger/installasjoner som oppføres i direkte tilknytning til anleggsdriften.

Områder for oppdrett av marine arter og yngel samt produksjonsområder for fisk.

Vedtekter bør utformes med tanke på å beskytte ressursgrunnlaget. Lokalteter på sjø og i ferskvatn bør ha vedtekter som også omfatter deler av de omkringliggende områdene siden dette gjelder vannmasser som er i bevegelse.

På selve lokaliteten bør det være forbud mot faste installasjoner annet enn bygninger, fortøyninger o.l. som er direkte tilknyttet planlagt virksomhet. Innen bestemte soner bør vedtektene sette forbud mot skadelige utslipp eller andre spesielle forhold som kan påvirke miljøet til fare for oppdrettsvirksomhet.

Friluftsområder.

Hvis det ansees nødvendig å knytte vedtekter til friluftsområdene i planen, bør vedtektene ta sikte på å ivareta opprinnelig landskap og natur samt sikre mulighetene for å kunne ferdes fritt i området. Vedtektene bør sette forbud mot innretninger eller anlegg som er til skade eller hinder for friluftslivet, eller som i avgjørende grad vil vanskeliggjøre adkomsten til friområder fra land- eller sjøsiden.

5.4.3. Utforming.

Vedtektene kan generelt utformes i tre avsnitt:

- I. Hvilket område vedtekten gjelder for og på hvilken måte dette er kartfestet.
- II. Innholdet i vedtekten.
- III. Når vedtekten skal tre i kraft og for hvilket tidsrom den gjelder.

5.5. Sluttkommentarer.

Vi har i dette arbeidet presentert en soneplan (arealbruksplan) for et område i Austevoll kommune. Vi har ut fra beste skjønn foreslått prioritering av ulike bruksformer, med tilhørende restriksjoner på andre. Før denne planen kan bli en stadfestet plan, gjenstår en rekke forhold som må avklares. De

fleste av disse forhold ligger utenfor kommunens ansvarsområde, og vi vil her begrense oss til å påpeke noen av de viktigste:

1. Det er uklarheter m.h.t. kommunens mulighet til å regulere sjøarealene.
2. Det er store uklarheter m.h.t. juridiske og politiske forhold, og mulighetene for å gjennomføre en eventuell plan. Som eksempel kan nevnes forholdet mellom sektorlovene og en eventuell ny planlov.
3. Det er store uklarheter m.h.t. eksisterende bruksretter på sjø. Dette medfører at økonomiske konsekvenser av eventuelle reguleringsplaner er meget usikre.

Vi vil derfor anbefale at det snarest arbeides videre med de forvaltningsmessige sider av planlegging på sjø. Vår konklusjon er at det må være kommunenes ansvar å planlegge i kystnære sjøarealer slik at vi får en samordnet planlegging sjø/land. Dette er en forutsetning for videre utvikling av næringsliv og bosetting, særlig i de kommuner hvor næringslivet i stor grad er avhengig av marine ressurser. Kommunene må gies mulighet for en langsiktig, planmessig forvaltning av sine ressurser ut fra sine egne forutsetninger.

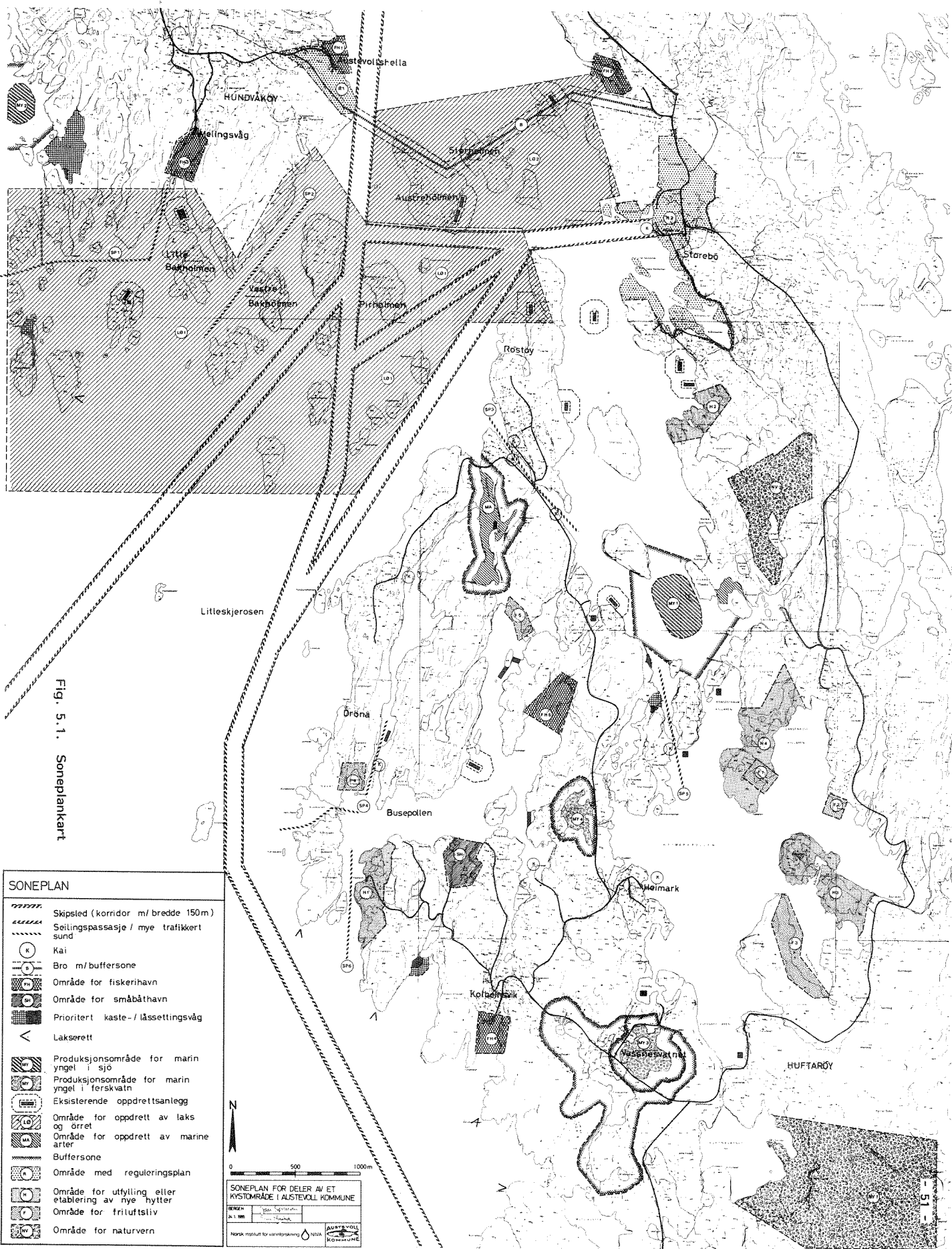

Fig. 5.1. Soneplankart

SONEPLAN

- Skipsled (korridor m/ bredde 150m)
- Seilingspassasje / mye trafikkert sund
- Kai
- Bro m/ buffersone
- Område for fiskerihavn
- Område for småbåthavn
- Prioritert kaste- / låssettingsvåg
- Lakserett
- Produksjonsområde for marin yngel i sjø
- Produksjonsområde for marin yngel i ferskvann
- Eksisterende oppdrettsanlegg
- Område for oppdrett av laks og ørret
- Område for oppdrett av marine arter
- Buffersone
- Område med reguleringsplan
- Område for utfylling eller etablering av nye hytter
- Område for frituftsliv
- Område for naturvern

0 500 1000m

SONEPLAN FOR DELER AV ET KYSTOMRÅDE I AUSTEVOLL KOMMUNE

SKISSETT

1:5000

Norsk institutt for vannforskning NIVA

AUSTEVOLL KOMMUNE

LITTERATURLISTE:

- Achefors, H., Grip, K. och Wijkström V. 1984:2: Vattenbrukets ABC. Odlatens och kommunens planering.
- Aure, J. 1981: Akvakultur i Hordaland. Kartlegging av høvelige lokaliteter for fiskeoppdrett. Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt, Bergen.
- Austevoll kommune: Utkast til generalplan 1980 - 87.
- Bennett, R.G. 1976: Opplegg til inventering og vurdering av strandområder på Vestlandet. Geografisk institutt, Univ. i Bergen.
- Bennett, R.G. 1984: Austevoll: Kvalitetsendringer i et fjernrekreasjonsområde ved kysten. (Foreløpig utg.). Geografisk institutt, Univ. i Bergen.
- Bjørnerem, M. 1983: Fiske som arealbruksform. Konkurrerende bruk av kystsonen, NIVA - NLH, prosjektnotat nr. 4.
- Brennesvik, M., Olsen, G.M., Olsen, A.B., Tveit, G. 1984: Ressurser og ressursbruksinteresser i Busepollen og Drønaområdet, Austevoll kommune. Semesteroppg. i geogr. m.fag. Geografisk institutt, Univ. i Bergen.
- Braaten, B. 1983: Akvakultur, en næring i rask utvikling. Fremtidsperspektiv og utvikling. Akvakultur som arealbruksfaktor. Konkurrerende bruk av kystsonen, NIVA - NLH. Prosjektnotat 4.
- Braaten, B., Breivik, R. og Sætre, A.R. 1979: Veiledning i blåskjelldyrking på vestlandet. Foreløpig utg. Fiskeridirektoratets havforskningsinstitutt, avd. for akvakultur, Bergen.
- Bygningslov av 18. juni 1965.
- Degerman, E., Rosenberg, R. 1981: Miljøeffekter orsakade av småbåthamnar och småbåtar - en hjälpreda vid planering. Naturvårdsverket. Rapport shv pm 1399.
- Ervik, A. 1982: Resipientforholdene i Heimarkspollen. Skriv til Austevoll kommune, teknisk etat.
- Fett, P., 1968: Fornminner i Austevoll kommune. Historisk Museum, Bergen Univ.
- Hernar, O., Elvestad, S. 1983: Lokalisering av akvakulturanlegg. Offentlig styring - offentlig ansvar. Norsk institutt for vannforskning F-83456.
- Herstad T-J. : Matfiskanlegg - anleggstyper og utstyr. STI/Nord-norge.
- Herstad, T-J. 1980: Blåskjell og blåskjelldyrking. Hovedfagsoppgave i marin zoologi ved Univ. i Oslo.
- Holen - Karlsen, T. 1983: Ferdsel som arealbruksform i sjø. Konkurrerende bruk av kystsonen, NIVA - NLH, prosjektnotat 4.

Hordaland fylkeskommune: Fylkesplan for Hordaland 1984 - 87.

Langdalen, E., Lystad, J. 1984: Forprosjekt til Byfjordprosjektet. Eksempel-
område: Larvikfjorden. Inst. for jordskifte og arealplanlegging, NLH.

Lov om friluftslivet av 28. juni 1957.

Lov om planlegging i strandområder og fjellområder av 10. des. 1971.

Lystad, J. 1984: Systematisering av arealbruksformer på sjø. Foredrag
på RFSP's kystsoneseminar, Hankø.

Miljøverndepartementet 1984: Verneplan for sjøfugl. Delplan 4: Hordaland.

Mork, P. 1982: Ytre Austevoll: En tiltaksrettet analyse av kommunikasjoner
og sysselsetting. Oppgave v/NHH, Bergen.

Neergaard, E. 1984: Eiendomsgrenser i sjø. Konkurrerende bruk av kyst-
sonen, NIVA - NLH, prosjektnotat 6.

Norges sjøkartverk 1980: Den norske los. Farvannsbeskrivelse. Bind III.

NOU 1981: 21: Hytter og fritidshus.

NOU 1983: 15: Forslag til ny planlov.

Ot. prp. nr. 85, 1981 - 82: Om lov om saltvannsfiske m.v.

Sevatdal, H., Lystad, J. 1983: Om begrepene "kystsonen" og "kystsoneplan-
legging". Kystsoneprojektet NIVA - NLH. Arb. notat nr. 17.

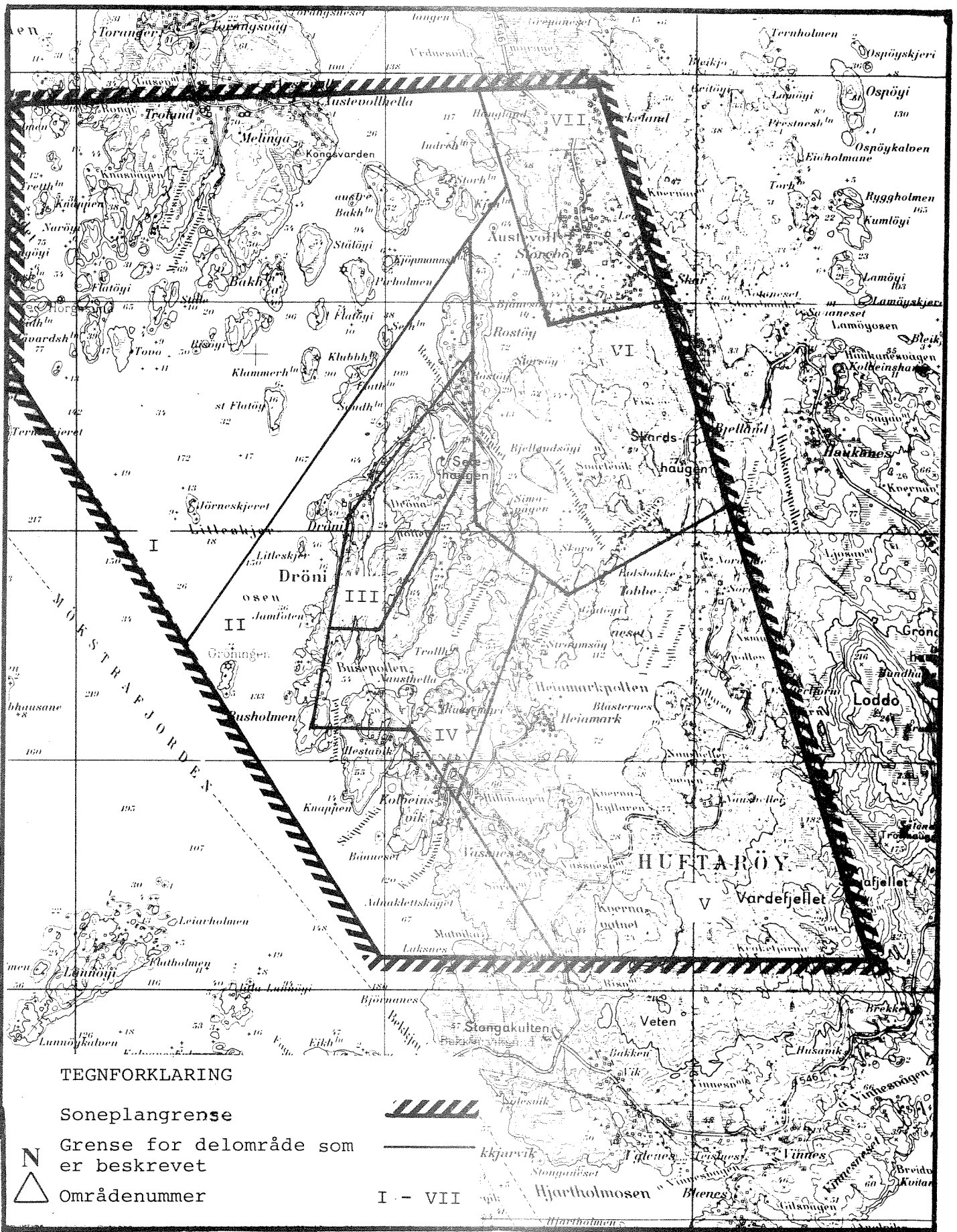
St. meld. nr. 68, 1980 - 81: Vern av norsk natur.

Øvreeide, A. 1983: Kartlegging av lokaliteter for akvakulturanlegg i Nordland.
Nordlandsforskning.

VEDLEGG

OMRÅDEBESKRIVELSE

Fig. 1 Oversiktskart.

TEGNFORKLARING

Soneplangrense

Grense for delområde som er beskrevet

Områdenummer

I - VII

OMRÅDE I SØRLIGE DEL AV HUNDVÅKØY OG ØYENE (SKJÆRGÅRDEN)

Geologi

Berggrunnen består av gneisser og granitter, og uttallige granittganger som står fram på vitret overflate. Gammelt granittbrudd på østsiden av Seiholmen. Granitt brukes nå mindre enn før til bl.a. bygningsmateriale. Drivverdigheten bør imidlertid undersøkes.

Bebyggelse/bosetting

Hovedtyngden av helårsbebyggelsen ligger på Austevollshella, Melingen og Troland. Austevollshella har større regulert boligfelt. Ellers nyttes visstnok det gamle handelsstedet Bakholmen som bolig, og på NV-siden av Austreholmen finnes et gårdsbruk. Øyene forøvrig er ubebodde.

Kommunikasjon

På landsiden går det fylkesveg fra Austevollshella til Troland og videre nordover. Kommunale veger inn til boligområdene og til Troland. Privat veg fører ned til naustene og havnen i Melingsvåg. Ingen vegforbindelse over til vestsiden av øya. Det er planer om broforbindelse fra Hundvåkøy til Huftarøy over Austreholmen, Storholmen og Indreholmen. Austevollshella har både ferje- og hurtigbåtforbindelse. Adkomst til holmene og vestsiden av Hundvåkøy må skje med privat båtskyss.

Jord- og skogbruk

Sammenhengende dyrkbare areal finnes hovedsakelig i området Austevollshella-Melingen-Troland. En del ligger for tida brakk. En del mindre arealer egner seg for oppdyrking. På vestsiden av Hundvåkøy og på holmene finnes mest skog med lav bonitet, lyngheivegetasjon og impediment i dagen, østlige halvdel av Hundvåkøy har større skogareal med god bonitet.

Fiske og fangst

Det er registrert 11 kaste- og låssettingsvåger, hvorav 3 er prioritert som nr. 9 (Knasvåg), nr. 21 (Hovardsbogen) og 29 (Rongane).

Det er mange gode plasser for fritidsfiske sør for Hundvåkøy og på de mange grunnene i skjærgården. Vest for Knasvåg er det gyteområde for torsk, ellers er det mulig å fange akkar på østsiden av Hundvåkøy.

Akvakultur

Området kan ut fra naturforholdene egne seg godt til fiskeoppdrett (foreløpig kartlegging, Havforskningsinstituttet 1980). Strømforholdene og utskifting av vatn er bedre her enn f.eks. inne i de lukkede pollene. De mange holmene burde gi bra skjermede lokaliteter flere steder.

Det finnes pr. i dag 4 akvakulturanlegg for edelfisk med konsepsjonsvolum på 5000 m³. Alle anleggene har søkt om økt volum til 8000 m³ og alternative lokaliseringer. Austevoll Fiskernemd anbefaler søknadene.

Ferskvatn for oppdrett

Ingen vatn innen området.

Havner

Havner på Austevollshella og i Melingsvåg (naturhavner). Austevollshella er skjermet mot havsjø, men gir ingen dekning for fjordsjø fra nordøst til sydøst. Melingsvåg må mudres hvis det skal anlegges større havn der. (Torangsvåg er i dag sentralhavn for øya - utenfor planområdet). Austevoll kommunestyre har tilrådd Austevollshella prioritert som nr. 3 (av 14) og Melingsvåg nr. 5 (sak 143/83). Arbeidsutvalget for fiskerihavner i Hordaland (vedtatt i fylkestinget) har prioritert Austevollshella

som nr. 10. Kystdirektoratet har i planutkast (1978) skissert bygging av flytemolo eller bølgebryterkai med plass til max. 25 båter av størrelse 20-30 fot.

Industribedrifter

Ingen.

Kommunalteknikk

2 kommunale kloakkutslipp ved Austevollshella, i tillegg planlegges et nytt. Melingen har utslipp i bekk som drenerer mot Melingsvåg. Problemer med kloakkstank. 2 undervannskabler og en rørledning (vannforsyning) like sør for Austevollshella. Større kraftlinje fra Birkeland til Austevollshella over Indreholmen, Storholmen og Austreholmen som passerer fjorden i kabel. Planer om sjøkabel fra Rostøy over til Makkhamn.

Friluftsliv/Naturvern

Skjærgården synes å egne seg godt for båtliv, fiske, bading og soling flere steder. Mange holmer og skjær med lune vikar gjør området kontrastrikt, variert og dermed attraktivt. Friluftsnemda har registrert Litle Bakholmen og Storholmen som friområde. Makkhamn og Austevollshella er mulige havner for småbåter. Ingen naturverninteresser registrert. Enkelte spredte hytter (er under kartlegging) finnes i området.

Fornminner/kulturminner

Det er registrert flere lokaliteter av kulturhistorisk verdi. Mest kjent er Bakholmen, en av de eldste gjestgiverstedene i Hordaland (ca. 1650) og det gamle fyrhuset på Pirholmen. Gamle sjømerker foreløpig ikke registrert.

Strandlinja

Generelle trekk: Til dels lange strekninger med vanskelig tilgjengelig og utilgjengelig strand. Meget god tilgjengelig strand finnes

mest innerst i små lune vikervåger på fremstikkende nes og skjær. Litle Bakholmen og Storholmen peker seg noe ut med strekninger som er lett tilgjengelig og bra beskyttet.

Knasvåg: Vanskelig tilgjengelig strand, sørover og på holmene vekslende mellom tilgjengelig og vanskelig tilgjengelig strand, noen mindre, meget gode vikervåger. Enkelte av de best tilgjengelige stedene er belagt med en eller flere hytter/naust.

Følesvåg: Overveiende tilgjengelig strand i selve vågen, meget smal passasje til indre del av vågen. Et skipsvrak på østsiden av vågen. Utilgjengelig strand over mot Melingsvåg.

Melingsvåg: Antropogen strand, oppankrede båter. Utilgjengelig strand med et par små gode vikervåger østover til Makkhamn.

Litle Bakholmen: Overveiende tilgjengelig strand vekslende til meget god tilgjengelig strand. Fint for ilandstigning/bading i lune solvendte vikervåger med tiltalende bakland. Nordsiden er belagt med to oppdrettsanlegg.

Makkhamn: Meget god tilgjengelig strand helt inne. Det ligger ei hytte og 2 naust på østsiden. Tilgjengelig strand over mot Austevollshella som har antropogen strand.

Holmene: Storholmen har flere meget godt tilgjengelige strandstrekninger, mens Ståløy er vanskelig tilgjengelig/utilgjengelig. Holmene forøvrig har vekslende strand, dog overveiende vanskelig tilgjengelig.

OMRÅDE II VESTSIDEN AV HUFTARØY FRA ROSTØY TIL MATVIK

Geologi

Berggrunnen består av gneisser og granitter og utallige granittganger som står fram på vitret overflate. Gamle granittbrudd i ytre del av Rostøysund og i ei vik på vestsiden av Drøna. Drivverdigheten bør undersøkes nærmere.

Bebyggelse/bosetting

Kyststrekningen i vest har få konsentrasjoner med bebyggelse. Helårsbebyggelse finnes hovedsakelig på vestsiden av Rostøy og ellers i vest i Kolbeinsvik.

Kommunikasjon

Fylkesveg fram til Drøna, Rostøy i nord og Kolbeinsvik i sør. Kommunal veg til Hestevik i Ringsundet. Adkomst til øvrige deler av området må skje med privat båtskyss. Rostøysund og Ringsundet (Busesund) er viktige innfallsporter for småbåttrafikken inn til pollene. Større fiske- og lastebåter kan gå inn Ringsundet (seilingshøyde ca. 20 m under kraftlinjespenet).

Jord og skogbruk

Lynghoi, svaberg og skogområder med lav bonitet dominerer kystbeltet helt i vest. Vegetasjonsbildet er mer karrig i områdene med vestlig eksposisjon. På Drøna finnes et mindre dyrket areal med hovedsakelig overflatedyrka mark/beite, ellers dyrka mark i området Kolbeinsvik.

Fiske og fangst

Det er registrert 7 kaste- og låssettingsvåger, hvorav en er prioritert som nr. 30 (Skipavik).

Mangler opplysninger om fiskeplasser.

Akvakultur

Bare en mindre del av strandstrekningen er vurdert å kunne egne seg til oppdrett. Dette gjelder nordvestlige del av Rostøy, innløpet til Rostøysund og Bombervik. Strekingen har generelt vanskelig tilgjengelig strandlinje og er eksponert for vind fra NV. Det finnes ett anlegg for edelfisk med konsesjonsvolum 5000 m³.

Oppdrett i feskvatn

Grøndalsvatnet ved Skipavik er registrert som mulig lokalitet for produksjon av marin yngel (Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt). Vatnet er ikke drikkevannskilde.

Havner

Eksponert strandstrekning med få gode naturhavner. Havn i Kolbeinsvik. Prioritert som nr. 11 av Austevoll kommunestyre (sak 143/83). Det er bygd molo på vestsiden av vågen. Kaianlegg i Rostøysund.

Industribedrifter

Kolbeinsvik: Electro Automation A/S, produksjon av autopiloter, tavler for skip, mekaniske produkter til akvakulturanlegg m.v.

Kommunalteknikk

Kommunalt kloakkutslipp i Kolbeinsvik (± 25 m), undervannskabel fra Ølnavåg og sørover. 20 kV kraftlinje passerer Kolbeinsvik og nordvestover mot Drøna.

Friluftsliv/naturvern

Vestsiden er vanskelig tilgjengelig og utsatt for vær og vind. Egner seg trolig mindre for friluftsliv. Ingen naturverninteresser registrert. Noen hytter i Busesund (framlegg om reguleringsplan).

Fornminner/kulturminner

Bare få registrerte kulturminner. Gammelt naust ved Rostøysund.

Strandlinja

Generelle trekk: Dominerende vanskelig tilgjengelig/utilgjengelig strand, bare mindre strekninger med tilgjengelig strand.

Rostøy (vest): Vekslende vanskelig tilgjengelig/utilgjengelig strand. To større vikar hvor henholdsvis oppdrettsannlegg/skipsvrak opp- tar plass og båter/naust/steinfylling.

Drøna (vest): Overveiende utilgjengelig strand, værhardt.

Busesund: Mest utilgjengelig på vestsiden, inne i sundet tilgjenge- lig strand flere steder.

Ringsundet: Vanskelig tilgjengelig/utilgjengelig.

Skipevik: Meget god tilgjengelig strand helt innerst i vika, men mest vanskelig tilgjengelig.

Ølnavåg: Meget god tilgjengelig strand innerst i vågen, øvrig strand utilgjengelig.

Kolbeinsvik: Antropogen og utilgjengelig strand.

Matvik: Skjermet vik med liten meget godt tilgjengelig strand. To naust like sør for vika.

OMRÅDE III DRØNSPOLLEN

Geologi

Berggrunnen består av gneisser og granitter og utallige granittganger som står fram på vitret overflate. Granittbrudd ikke observert.

Bebyggelse/bosetting

Helårsbebyggelsen er konsentrert hovedsakelig på Drøna på vestsiden av Drønspollen.

Kommunikasjon

Fylkesveg til Drøna. Annen adkomst kan skje gjennom Drønspollen som har smale innseilingsløp og kritiske dybdepunkter på ca. 1 m (mindre båter).

Jord og skogbruk

Drønspollen har skog med god bonitet, ellers dyrka mark omkring gårdene på Drøna. Et areal på østsiden av pollen kan dyrkes opp.

Fiske og fangst

Ingen kaste- og låssettingsvåger er registrert. Mangler opplysninger om fiskeplasser.

Akvakultur

Drønspollen er vurdert å kunne egne seg for østersoppdrett (foreløpig kartlegging, Havforskningsinstituttet, 1980). Østers krever skjermede områder med mer stagnerende vatn. Pollen har langstrakt og smal utstrekning i N-S retning med enkelte små vikar med plass til anlegg uten at disse nødvendigvis blir til hinder for allmenn ferdsel. Det ligger 2 østersanlegg her i dag, det ene ser ut til å være ute av drift. Mulighetene for avstengning av pollen i akvakultur-øyemed bør undersøkes.

Oppdrett i ferskvatn

Ingen vatn innen området som kan egne seg.

Havner

Kaianlegg på Drøna og på vestsiden av Sørestraumen. Adkomst for båter opp til ca. 80 fot.

Industribedrifter

Rostøy Båtservice på Rostøy.

Kommunalteknikk

Ingen større kloakkutslipp. 20 kV kraftlinje over Sørestraumen og på vestsiden av Drønspollen over Drønsstraumen. Planlegges nedlagt dersom det bygges ny trasé på østsiden av Busepollen. Ny linje vil ha luftspenn på 18 m over Drønsstraumen.

Friluftsliv/naturvern

Drønspollen har ingen registrerte friområder/naturvernområder. Få hytter.

Fornminner/kulturminner

Gamle naust i Drønspollen.

Strandlinja

Generelle trekk: Lange strekninger med vanskelig tilgjengelig og utilgjengelig strand eller antropogenstrand. Flere mindre, tilgjengelige/meget godt tilgjengelige strekninger.

Drønsstraumen: Skjermet og meget godt tilgjengelig vik (sandstrand) sør for innløpet, ellers vekslende tilgjengelighet. Et anlegg for blåskjell/flytebrygge opptar deler av den tilgjengelige strandstrekningen.

Drønspollen (nordre halvdel): Tilgjengelig strand ved innløpet fra Drønsstraumen. Den beste strekningen belagt med hytte/båtfeste. Antropogen strand på vestsiden der pollen utvider seg, meget god

tilgjengelig strand i to mindre viker på østsiden. I den ene vika ligger skipsvrak og blåser etter anlegg.

Drønspollen (søndre): Vekslende tilgjengelig og vanskelig tilgjengelig strand på begge sider, et østeranlegg der pollen utvider seg noe.

OMRÅDE IV BUSEPOLLEN

Geologi

Berggrunnen består av gneisser og granitter og uttallige granittganger som står fram på vitret overflate. Større granittbrudd i Austre Storevik. Bør undersøkes nærmere med henblikk på drivverdighet, eventuelt vurderes som kulturminne. Andre bruksformål kan tenkes (kai, lagerplass).

Bebyggelse/bosetting

Helårsbebyggelse fra Hestevik og i mindre klynger på S-sida av pollen til Russemyra. Russemyra er et område i vekst.

Kommunikasjon

Fylkesvegen går retning N-S mellom indre del av Busepollen og vestlige del av Heimarkspollen. Søndre deler av pollen er lettest tilgjengelig om man kommer fra landsiden. Kommunale/private veger fører ned til Hestevik, Nausthella, Beinskroken, Russemyra og Dyrneset.

Jord og skogbruk

Ytre deler av Busepollen lite skog. Lenger inne finnes skog med vekslende, men hovedsakelig god bonitet. Russemyra øst for Beinskroken har et mindre område med dyrket mark.

Fiske og fangst

Ingen kaste- og låssettingsvåger er registrert. Mangler opplysninger om fiskeplasser.

Akvakultur

Busepollen er vurdert å kunne egne seg for blåskjeloppdrett (foreløpig kartlegging, Havforskningsinstituttet, 1980). Pollen er relativt åpen og noe eksponert for vær og vind. Blåskjell er ganske hardføre og trives godt på slike lokaliteter. Busepollen er sammen med de andre pollene vurdert som mindre egnet for fiske-

oppdrett p.g.a. de spesielle hydrografiske forholdene (terskel). Her finnes imidlertid ett anlegg for edelfisk, dessuten 2 anlegg for blåskjell og ett for østers. Fiskeanlegget søker om utvidelse til 8000 m³ (anbefales av Fiskerinemda).

Oppdrett i ferskvatn

Skjenabergvatnet sør for Busepollen er registrert som mulig lokalitet for produksjon av marin yngel (Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet). Trolig ikke nyttet som drikkevannskilde, det ligger imidlertid to plastslanger i vatnet.

Oksebåsvatnet i indre del av pollen er også registrert. Vatnet er i dag brukt som drikkevannskilde (privat).

Havner

Kaianlegg på Dyrneset og i Beinskroken (vestsiden). Utbygd småbåthavn i Beinskroken. Grønebotn er vurdert utbygd til fiskebåthavn (private planer).

Industribedrifter

Ingen.

Kommunalteknikk

Ingen større utslipp av kloakk. 20 kV kraftlinje over pollen ved Nauthella, planlegges nedlagt dersom ny linje bygges på østsiden av pollen.

Friluftsliv/naturvern

Busepollen har flere fine områder for båtliv, bading, etc. Friluftsnemda har registrert Vestre Storvik som badeplass. Indre Busepollen har fine strandområder.

I Beinskroken er det utbygd småbåthavn. Flere hytter. Ved Hestevik planlegges et regulert hyttefelt. Veg er ført fram hit. Ingen registrerte områder for naturvern.

Fornminner/kulturminner

Ikke registrert (mulig naust ved Nausthella).

Strandlinja

Generelle trekk: Lange strekninger med vanskelig/utilgjengelig strand, men likevel flere mindre, gode vikernes særlig i indre og ytre deler av pollen. En del av de lettest tilgjengelige strendene er imidlertid belagt med hytter/naust, etc.

Nisesund: Tilgjengelig, til dels meget god tilgjengelig strand, mest glatt svaberg.

Busesund (øst): Utilgjengelig, ellers belagt strand (hytter/naust).

Vestre Storevik: Meget god tilgjengelig strand, fint for bading.

Austre Storevik: Fyllmasser, gammelt steinbrudd og skipsvrak. Meget god tilgjengelig strand innerst i vika. Bør ryddes. Overveiende utilgjengelig strand mot indre Busepollen. Et oppdrettsanlegg.

Indre Busepollen: Meget god tilgjengelig strand/tilgjengelig strand helt inne. Åpent, solrikt og tiltalende bakland. Blåskjellanlegg sør og øst for holmen.

Grønebotn: Vanskelig tilgjengelig, stedvis noe bedre tilgjengelig strand. Et lite stykke god strand helt innerst i vika.

Vestre Lending: Vanskelig tilgjengelig/antropogen strand. Meget god strand i nordre del av vika, men noe søppel som skjemmer.

Beinskroken: Mest vanskelig tilgjengelig, de få gode strandstrekningene bebygd med hytter/naust eller belagt med flytebrygge/båtfester. Videre mot Ringsund overveiende utilgjengelig og nordvendt strand.

OMRÅDE V HEIMARKPOLLEN, INDRE DEL

Geologi

Berggrunnen består av gneisser og granitter og utallige granittganger som står fram på vitret overflate. Steinbrudd ikke observert.

Bebyggelse/bosetting

Bebyggelse flere steder i tilknytning til pollen. Konsentrasjoner i Heimark, Vassnes, Naustheller, Søreide og Eidsbakken.

Kommunikasjon

Større deler av pollen er relativt lett tilgjengelig fra fylkesvegen som går rundt pollen. Det går også stikkveger ned til pollen flere steder. Kommunale/private veger til Heimark, Hillavåg, Nausthellervåg og Eidsbakken. Innseilingsløpet til indre Heimarkpoll gjennom Heimarkstraumen er tidligere noe utsprenget med kritisk dybde på ca. 2 m. (Båter opp til 70 - 90 fot).

Jord og skogbruk

Større arealer med skog av god bonitet. Sørøstlige deler av området er vurdert som verneområde. Vernekriterier: Furuskogsområde/beitemark for villsau.

Mindre, dyrka områder på Eidsbakken/Søreide og Nausthellervåg/Kvitlevåg. Flere områder omkring pollen som kan dyrkes opp.

Fiske og fangst

7 kast- og låssettingsvåger er registrert. 2 er prioriterte som nr. 19 (Motegangshola/Heimarkvik).

Mange gode plasser for fiske (sild, makrell, brisling, pale). Området er også egnet for båtutfart og andre vannbaserte fritidsaktiviteter som utøves i kombinasjon med fritidsfiske.

Akvakultur

Heimarkpollen er i dag vurdert som uegnet for fiskeoppdrett p.g.a. resipientforholdene (terskel). Her finnes 3 blåskjell-anlegg som ser ut til å ligge brakk og ett anlegg for østers i full drift. Pollen er vurdert som egnet lokalitet for blåskjell (foreløpig kartlegging, Havforskningsinstituttet, 1980). Austmunnevågen skal være meget godt egnet for oppdrett av østersyngel.

Oppdrett i ferskvatn

Vassnesvatnet i søndre del av pollen er registrert som egnet lokalitet for produksjon av marin yngel (Fiskeridir. Havforskn. inst.). Vatnet er ikke nyttet som drikkevannskilde, men hovedledningen for det kommunale vassverk går gjennom vatnet. Ei hytte ligger ved vatnet, i Hillavåg/Killingeidet ligger et båtbyggeri og et anlegg for østersoppdrett.

Svartevatn på vestsida av pollen er registrert. Drikkevannskilde for husstandene på Heimark (privat).

Vassnesvatnet synes foreløpig å være den mest aktuelle lokalitet for forsøksvirksomhet/produksjon for yngeloppdrett.

Havner

Heimarkpollen er prioritert som nr. 2 til fiskerihavn av Austevoll kommunestyre. Forutsetningen er at fartsløpet blir utdypet til minst 20 fot i 20 m bredde. Arbeidsutvalget for fiskerihavner i Hordaland tilrår Heimarkstraumen prioritert som nr. 16. Heimarkstraumen fører inn til pollen som utgjør et stort og nærmest "lukket" havnebasseng med store dybder. Det finnes idag to kaianlegg: Heimark og Heimarkstraumen.

Industribedrifter

Naustheller: Naustheller Treindustri.

Vassnes: To båtbyggerier.

Kommunalteknikk.

Ingen større kloakkutslipp. 20 kv kraftlinje på østsiden av pollen. Kommunal hovedvannledning er ført gjennom området.

Friluftsliv/naturvern.

Pollen er meget godt egnet til friluftslivsaktiviteter. Friluftsnemnda har registrert friområder ved Vassnesvatnet, Lødalsvik og Tobbensvåg. Også Nausthellervåg og Tangen synes å egne seg til friområder. Kyldrene er mye nyttet småbåthavn. Indre Heimarkspoll er stedvis belagt med mye hyttebebyggelse. Dette gjelder særlig Blåsternes som i generalplanen er foreslått til hytteområde. Et naturområde øst for Kvednavatnet er vurdert vernet i Fylkesplanen (furuskog/beiteområde for villsau).

Fornminner/Kulturminner.

Få kulturminner registrert.

Strandlinja.

Generelle trekk: Strekninger med vanskelig tilgjengelig/utilgjengelig strand, men også mange meget gode, tilgjengelige strandstrekninger. Flere av de beste strendene (spesielt i NØ) er imidlertid belagt med fritidsbebyggelse. Nausthellervåg peker seg ut med lang og meget god, tilgjengelig strand og tiltalende bakland i et relativt lite berørt område.

Heimarksstraumen: Vanskelig tilgjengelig strand. Kaianlegg for trekking av båter gjennom straumen.

Kyldrene: Mest vanskelig tilgjengelig strand. Små, gode vikar som ligger svært godt skjermet mot vind.

Småstraumane: Mest vanskelig tilgjengelig, stedvis tilgjengelig strand. lett adkomst fra veg.

Krabbekeila: Meget god, tilgjengelig strand, men ikke adkomst med båt i selve vika. Hyttebebyggelse.

Kvalven: Tilgjengelig og tildels meget god tilgjengelig strand. Mindre solrikt. Lite båtvrak. Nærhet til bebyggelsen på Heimark.

Heimark: Antropogen strand. Sprengningsarbeid på neset i nordre del.

Makrellvik: Belagt strand.

Hillavåg: Tildels meget god tilgjengelig strand. Belagt med oppdrettsanlegg/hytte. Nordvendt.

Kvernakyllaren: Grov blokkstrand, vanskelig tilgjengelig. Relieffet og nordlig eksposisjon gjør området mørkt og skyggefullt. Åpent utløp.

Nausthellervåg: Dominerende meget god tilgjengelig strand med tiltalende bakland. Relativt solrikt. Meget god badestrand med enkle tilretteleggingstiltak.

Kvitlevåg: Strandområdet hovedsakelig belagt med hytter. Dette gjelder også Blåsternesvågen.

Åkyllaren: Vanskelig tilgjengelig strand. Endel fyllinger fra vegarbeidet, de få gode plassene er stort sett belagt.

Austmunnevågen: Stedvis tilgjengelig strand.

Langenaustkyllaren: Vanskelig tilgjengelig strand, tildels antropogen. Tangen og Tobbensvåg har ubebygd, meget god tilgjengelig strand av de få uberørte plassene i dette området.

Rongestraumkyllaren: Mest bratt og utilgjengelig. Blåskjellanlegg. Få gode ilandstigningsmuligheter.

OMRÅDE VI HEIMARKSPOLLLEN, YTRE DEL

Geologi

Berggrunnen består av gneisser og granitter og utallige granittganger som står fram på vitrert overflate.

Bebeyggelse/bosetting

Rostøysund, ellers ingen konsentrasjoner/boligområder.

Kommunikasjon

Fylkesveg langs vestsiden av pollen med broforbindelse til Rostøy. Vegen i øst ligger i en viss avstand (varierende fra ca 0,2 - 1,5 km) fra pollen. Det fører private veger til Selsvågen og Eidsbakken. Ellers lett adkomst med båt nordfra.

Jord og skogbruk

Skogarealer med god bonitet på vestsiden (østlig eksposisjon), østsiden er dominert av lynghei. Storsøy og Bjellandsøy har skog med lav bonitet. Mindre dyrka areal finnes på den sentrale del av Rostøy.

Fiske og fangst

En kaste- og låssettingsvåg er registrert. Færre gode fiskeplasser sammenlignet med indre del av pollen.

Akvakultur

Søndre deler av pollen er vurdert som mulig område for blåskjelloppdrett. Pollen er imidlertid vurdert som "problemområde" m.h.t. fiskeoppdrett p.g.a. resipientforholdene (terskel, forurensning). Forholdene her er vanskeligere å vurdere enn for de indre deler av pollen (foreløpig kartlegging, Havforskningsinstituttet, 1980).

Her ligger 4 anlegg for edelfisk som søker om utvidelse.

Fiskerinemnda har tilrådd utvidelse under

forutsetning av at anlegg flytter. Alternativ plassering for avlastning/vekseldrift er et krav/vilkår.

Ellers finnes et østersanlegg og et forsøksanlegg for oppdrett av torskelyngel.

Oppdrett i ferskvann

Fiskevatnet på østsida av pollen er registrert som mulig lokalitet for produksjon av marin yngel (Fiskeridir. Havforskn. inst.). Vannkilde for hytteområdet på Fleskeryggen samt til oppdrettsanleggene i området.

Havner

Mindre kaianlegg i Selvågen. Kyldrene er mye brukt og meget god småbåthavn (naturhavn, ligger svært godt beskyttet mot vær og vind). Innseilingsløpet er relativt smalt med kritisk dybde på ca. 3,0 m i nord og ca. 1 m i sør. Kaianlegg på sørsiden av Kostøysund.

Industribedrifter

Oksebåsen: Mekanisk Verksted.

Kommunalteknikk

Kloakkutslipp ved Storebø kai. 20 kV kraftlinje på østsiden av pollen. Prosjektert ny linje fra Fleskeryggen over Storsøy til Rostøy (luftspenn på 23 og 25 m), beregnet ferdig innen utgangen av 1984.

Frilufsliv/naturvern

Ytre Heimarkspoll er også endel nyttet til friluftsliv. På Søre Rostøy er registrert et friområde. Hytteområde på Fleskeryggen N for Fiskevatnet. Av områder for naturvern finnes et myrreservat ved Langevatnet.

Frinminnder/kulturminner

Gamle sjøbuer i Selvågen. Fornminne (røys, Gnr. 43, nr.nr. 112).

Strandlinja

Generelle trekk: Overveiende vanskelig tilgjengelig/utilgjengelig strand, med unntak av Selvågen som har tildels meget god tilgjengelig strand. Strandsonen er imidlertid for det meste opptatt av hytter, kai og oppdrettsanlegg.

Rostøy: 3 - 4 viker med meget god, tilgjengelig strand, forøvrig mest vanskelig tilgjengelig.

Bjellandsøy/Storsøy: Mest bratt og vanskelig tilgjengelig strand.

Oksebåsen: Fin strand innerst i vika. Det ligger en reservering til oppdrettsanlegg som hindrer ferdsel i vika.

Simavågen: Antropogen strand. Østersanlegg. Nordvendt eksposisjon.

Selvågen: Antropogen strand. Meget god, tilgjengelig strand flere steder. Belagt med hyttebebyggelse. Pollen i nord er avstengt til forsøksoppdrett. Utilgjengelig strand nordover til Fleskeryggen.

Bjånesøy (sør): Tilgjengelig strand, men to anlegg for oppdrett hindrer ferdselen. To viker V for Fiskevatnet med god strand, opptatt av hytter.

OMRÅDE VII BJÅNEPOLLEN, STOREBØ TIL HAUGLANDSVÅGEN

Geologi

Berggrunnen består av gneisser og granitter og utallige granittganger som står fram på vitret overflate.

Bebyggelse/bosetting

Området har hovedtyngden av den faste bosetningen i kommunen. Reguleringsplan for Bjånespollen og Storebø sentrum er under utarbeidelse. Bebyggelse langsmed vegen nordover til konsentrasjonene på Haugland og Birkeland.

Kommunikasjon

Fylkesveg gjennom Storebø til Storebø kai og nordover i en viss avstand fra sjøen. Kommunal veg rundt Bjånespollen til Bjånesøy. Private veger ned til Prestevik og Hauglandsvågen. Ferjeforbindelse nordover og hurtigbåt sør- og nordover (Haugesund - Krokeide). Planer om bro til Hundvåkøy.

Jord og skogbruk

Større sammenhengende dyrka areal omkring kommunesenteret Storebø. Endel av arealet ligger brakk. Fra Presteneset og nordover skog med god bonitet.

Fiske og fangst

En kaste- og låssettingsvåg.
Mangler opplysninger om fiskeplasser.

Akvakultur

Området er vurdert å kunne egne seg for fiskeoppdrett (unntatt Bjånespollen) (Havforskningsinstituttet, 1980). Bjånespollen kan være egnet til blåskjell/østers. Det er ikke tilrådelig med dyrking av skjell i områder med husholdskloakk da skjellene

lett kan bli infiserte. Området bør undersøkes nærmere da det ligger kommunale kloakkutslipp ved Storebø kai. Det ligger i dag ett edelfiskanlegg i området. Søknad om utvidelse til 8 000 m³ anbefales av Fiskerinemda.

Oppdrett i ferskvann

Trettlivatnet som drenerer til Bjånespollen er registrert som mulig lokalitet for produksjon av marin yngel. Tidligere nyttet som ferskvannskilde. Mulig tilleggsforsyning til Austevoll Fiskeindustri. Bjånespollen har andre bruksinteresser som naust, brygger og båtfortøyninger.

Havner

Storebø kai og fiskemottak v/Austevoll Fiskeindustri. Stort behov for alternative småbåtplasser p.g.a. økt folketall. Småbåthavn inngår i reguleringsplan for Storebø. Bjånespollen nyttes i dag som havn for mindre båter. Hauglandsvågen er utbyggt til fiskerihavn med molo.

Industribedrifter

Storebø: Austevoll Fiskeindustri A/S (fiskemottak, foredling og produksjon av fôr til oppdrettsanleggene.

Storebø Mek. Verksted

Storebø Notverksted.

Kommunalteknikk

Kommunalt kloakkutslipp i Prestevik og ved Storebø kai (÷ 14 og ÷ 20 m). Noe belastede reseipientforhold. 20 kV kraftlinje på NØ siden av Bjånespollen. Linje frå Birkeland til Hundvåkøy.

Friluftsliv/naturvern

Nærhet til kommunesenteret Storebø gir større press på arealene omkring. Levrahavet ved Bjånesøy skal sikres og tilrettelegges som badeområde for nærmiljøet. Prioritert som nr. 1 i generalplanperioden 84 - 87. Bjånespollen og Busepollen - småbåthavn.

Fornminner/kulturminner

Flere naust av kulturhistorisk verdi. Fornminner (Hauger/røys, Gnr. 43, br.nr. 58, 18).

Strandlinja

Generelle trekk: Store deler av strandsonen er bebygd. Overveiende vanskelig tilgjengelig strand, men noen få gode plasser.

Hauglandsvågen: Antropogen strand.

Storhaugen - Presteneset: Vanskelig tilgjengelig strand. Lett tilgjengelig strand i den vesle vika ved Storebø kai.

Storebø kai - Bjånespollen: Bebygd strand.

Bjånespollen: Vanskelig tilgjengelig. Liten, men god strand innerst i pollen.

Bjånesøy: Vanskelig tilgjengelig strand. I sundet ved Levrahavet slake svaberg og sand/blokkstrand.